

Muzică și mișcare

3

Manual pentru clasa a III-a

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.
Acest proiect de manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară
aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 5003/02.12.2014.

116.111 – numărul de telefon de asistență pentru copii

Florentina Chifu

Muzică și mișcare

3

Manual pentru
clasa a III-a

Manualul școlar a fost aprobat de Ministerul Educației prin ordinul de ministru nr. 4200/07.07.2021.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând cu anul școlar 2021–2022.

Inspectoratul școlar .....

Școala/Colegiul/Liceul .....

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

* Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Muzică și mișcare. Manual pentru clasa a III-a
Florentina Chifu

Referenți științifici: prof. metodist gr. I Iustina Daniela Ilie, Liceul Teoretic „Traian Lalescu”, Școala Gimnazială nr. 1, Brănești
prof. gr. I Ileana Busuioc, Colegiul Național de Muzică „George Enescu”, București

Copyright © 2021 Grup Media Litera
Toate drepturile rezervate

Editura Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CHIFU, FLORENTINA
Muzică și mișcare: manual pentru clasa a III-a/
Florentina Chifu. – București: Litera, 2021
ISBN 978-606-33-7671-9

78

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Gabriela Niță
Corector: Ionel Palade
Credite foto: Dreamstime, Shutterstock
Copertă: Vlad Panfilov
Tehnoredactare și prepress: Vlad Panfilov,
Olimpia Bolozan

Cuprins

Structura manualului	5	Unitatea 4 • Tărâmul sunetelor	45
Unitatea 1 • Din nou la școală	7	Sunete lungi/scurte	46
Cântarea vocală	8	Percuție corporală diversă	48
Poziția, emisia naturală	8	Timbrul	50
Dicția	10	Sunete vocale	52
Cântarea vocală în colectiv	12	Sunetele muzicale instrumentale	54
Ascultarea și preluarea tonului	12	Sunetul și nota do ¹	56
Semnalul de început	14	Recapitulare	59
Sincronizarea cu colegii		Evaluare	60
și/sau acompaniamentul	14	Unitatea 5 •	
Recapitulare	16	Muzică și acompaniament	61
Evaluare	18	Sunetul și nota re	62
Unitatea 2 • Melodii pentru copii ...	19	Jucării muzicale	64
Melodia	20	Orchestra de jucării muzicale	66
Diferențierea înălțimii sunetelor	20	Sunetul și nota do ²	68
Legătura dintre text și melodie	22	Sunetul și nota si	70
Strofa și refrenul	22	Recapitulare	73
Portativul și cheia sol	23	Evaluare	74
Sunetele și notele sol și mi	24	Unitatea 6 •	
Sunetul și nota la	26	Muzică și interpretare	75
Recapitulare	28	Nuanțe	76
Proiect	29	Mișcări sugerate de textul	
Evaluare	30	cântecului sau de ritm	78
Unitatea 3 • Tezaur folcloric	31	Cântarea cu acompaniament	
Colindele	32	realizat de cadrul didactic	
Proiect	35	sau de copii	80
Folclorul copiilor	36	Mișcări libere	81
Sunetul și nota fa	38	Recapitulare	83
Dansurile	40	Evaluare	84
Recapitulare	43	Recapitulare finală	85
Evaluare	44	Evaluare	88

Structura manualului

Varianta tipărită

Manualul de *Muzică și mișcare* este structurat pe unități tematice care dezvoltă conținuturile din programă. prezentate într-o formă deosebit de atractivă, lecțiile cuprind exemple de activități care conduc la formarea competențelor specifice disciplinei. Organizarea conținutului permite crearea de relații cu celelalte discipline studiate.

Pagina de PREZENTARE a unității de învățare

Numărul unității

Unitatea 2
Melodii pentru copii

Ah, ce bucurie
E într-o poezie,
Pe o melodie!
Să cântăm o mie!

- Care este melodia ta preferată? Explică de ce.
- Cum te simți când ascuți o melodie îndrăgită?
- Cum poți deosebi o melodie de alta?

Conținuturi

- Diferențierea înălțimii sunetelor
- Legătura dintre text și melodie
- Străna/Refrenul
- Portativul și cheia sol
- Sunetele și notele sol, mi
- Sunetul și nota la

Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 3.2

19

Numele unității

Informații pentru profesori

Pagini de LECȚIE

Titlul lecției

Rubrici

Unitatea 2 • Melodii pentru copii

Melodia
Diferențierea înălțimii sunetelor

Descoperă

Experiment **Pașii fermecată**
Realizează următorul experiment și apoi răspunde la întrebări.

- 1 la un pai și strivește-l la un capăt cu dinți, ca să-ți faci plat. Tale cabățul plat în formă de triunghi.
- 2 Umezește-ți buzele, trage aer în piept, du paiul la buze și suflă în el cu putere.
- 3 Acum, tale paiul pe măsură ce suflă în el. Sunetul se schimbă pe măsură ce tai din pai.

Când ai suflat în pai, l-ai făcut să vibreze. Când pui degetul pe pai, poți simți vibrațiile sunetului pe care îl auzi. Pe măsură ce tai din pai, sunetul devine mai subțire, deoarece paiul mai scurt vibrează mai mult decât cel lung. Cu cât este mai scurt paiul, cu atât sună mai înalt. Cu cât este mai lung paiul, cu atât sună mai gros.

- Cum poți obține un sunet mai subțire decât cel anterior?
- Ce fel de sunet va produce un pai lung?
- Cum poți deosebi sunetele produse de pai?
- Dar sunetele dintr-o melodie?

Retine

Joc La fermă
Împărțiți-vă în trei grupe și reproduceți sunetele de mai jos, pe rând sau împreună, după indicația dirijorului.

- Grupa purcelor: Groh! Groh!
- Grupa oilor: Mee! Mee!
- Grupa calor: Nimmiaaah!

Comparați înălțimea sunetelor reproduce și stabilește care sunet este cel mai înalt și care este cel mai gros.

20

Unitatea 2 • Melodii pentru copii

Învăță un cântec

Călușeii
(după auz)

Notărit
Musica: Grigore Teodorescu

Hai să mer-gem bi-ne-șor, Că vin că-lu-se-ii. Și sun-luți ca zme-ii, Hai-ștei cu gră-bi-re. Și din-tr-o-o-chi-re Sa-le-gem că-lu-tul. Ce mai spin-te-net.

Ce fru-mos noi ne-n-văr-tim, Da-că bi-ne nu ne li-nem, Pe jos ne tre-zim.

Exersează

- Intonează cântecul indicând cu brațul mersul melodiei.
- Mentionează silabele redate de sunetele cele mai înalte și pe cele redate de sunetele cele mai joase.
- Intonează cântecul marcând sunetele cele mai înalte cu tamburina. Reia cântecul și marchează sunetele joase cu toba.

Mișcare pe muzică

Călușeii
Formați perechi, unul în spatele celuilalt. Copilul din față este „călușul”, iar cel din spate e „călărețul”.
Acesta ține mâinile pe umeri „călușului”, ca niște hăruri. Mergeți în pas săltat, din ce în ce mai repede, pe ritmul melodiei. La cuvintele **pe jos ne tragem**, atât „călușul”, cât și „călărețul” se ghemulesc, imitând căderea.

Audiază

Ascultă pe internet piesa *Mica serenadă*, partea a II-a, de Wolfgang Amadeus Mozart, și indică cu brațele mersul melodiei. Când melodia urcă, vei înălța și tu brațele, treptat sau brusc, după cum coboară, vei lăsa și tu brațele jos, treptat sau brusc, după cum coboară sunetele. Dacă melodia redă sunete cu aceeași înălțime, vei păstra brațele în aceeași poziție.

21

Numărul paginii

Pagini de RECAPITULARE

Unitatea 2 • Melodii pentru copii

Recapitulare

Invată un cântec
Stă la game o păsărică
 (după auz) din folclorul copiilor

Exersează
 Intonează cântecul Stă la game o păsărică, pe note și pe cuvinte.
 Intonează cântecul exprimând, pentru fiecare strofă, emoțiile trăite. Allege dintre ideile consemnate mai jos:

- strofa întâi – mirare, timiditate, tristețe, surpriză;
- strofa a doua – bunăvoință, milă, dragoste, ajutor;
- strofa a treia – recunoștință, bucurie, mulțumire, fericire.

Desenează în caiet câte un emoționant pentru fiecare strofă.

Lucram împreună

- Împărțiți-vă în trei grupe: grupa copiilor, grupa pășărelor și grupa povestitorilor. Fiecare grupă va intona versurile potrivit rolului asumat.
- Grupa pășărelor: toate sunetele aflate pe silabele **ci**;
- Grupa copiilor: versurile strofei a doua (fără silabele **ci**);
- Grupa povestitorilor: versurile strofei întâi și a treia.

Exprimați prin mimă acțiunile emoționale din cântec, în timp ce intonați.

Portofoliu
 Discută cu colegii despre conținutul de idei și de sentimente transmis de piesă. Scrie pe o foaie A4 ce apreciază la această lucrare. Poți să te inspiri din ideile cuprinse în lista de mai jos:

- bunăvoința lui Iorică;
- recunoștința vrăbii;
- ajutorul dat de băiat;
- ritmul voci;
- cinzul vrăbii;
- simplățenia melodiei.

Adaugă și alte motive pentru care ți-a plăcut piesa.

Unitatea 2 • Melodii pentru copii

Audierea Ascultă Concertul pentru vioară și orchestră în la minor, de Antonio Vivaldi. Notează în jurnalul muzical sentimentele transmise de piesă. Allege din lista de mai jos cuvintele care descriu stările sufletești inspirate de audierea piesei: « bucurie » « tristețe » « melancolie » « duioasă » « armonie » « încredere » « durere » « energie » « optimism » « relaxare ».

Adaugă și alte cuvinte care exprimă sentimentele inspirate de piesă.

Compozitori celebri
 Compozitorul și violonistul ANTONIO VIVALDI (1678-1741) a învățat tainele muzicii de la tatăl său, care era un mare violonist. Întrebat cu un auz extrem de fin, fiind un violonist de excepție și dirijor celebru, Vivaldi a devenit în scurtă vreme faimos. A compus peste 400 de concerte pentru orchestră și diferite instrumente: vioară, violoncel, oboi, flaut, fagot, mandolină sau trompetă.

Proiect
MELODIILE CREAȚIE DE COPII
Etapă I Confecționarea cartonașelor
 Împărțiți-vă în grupe de câte 4-5 elevi și realizați cartonașe cu notele învățate în această unitate. Pofosiți cartonașe de culori diferite pentru fiecare notă învățată. De exemplu, mov pentru nota **sol**, roz pentru nota **la** și verde pentru nota **mi**. Cartonașele vor avea dimensiunile de 15 cm lungime și 12 cm lățime.

Tasași liniile portofoliului pe fiecare cartonaș, desenați cheia **sol**, apoi una din pedeele **sol**, **mi** sau **la**. Realizați mai multe cartonașe pentru fiecare notă. Prezentați proiectele, apoi organizați o expoziție în clasă, ca într-o galerie de artă.

Etapă a II-a Recunoașterea notelor
 Un elev va legi în fața clasei și va numi o notă muzicală. Colegii colegi vor ridica sus cartonașele cu nota respectivă și apoi vor intona sunetul corespunzător.

Etapă a III-a Crearea melodiilor
 Un elev va aranja la tablă cartonașele cu note, în ordinea dorită, pentru a crea o melodie. Puteți repeta notele, așa cum ai observat în cântecule învățate până acum.

Colegii vor intona melodia creată de coleg. Pe rând, fiecare elev va crea o melodie.

Înregistrați melodiile compuse de voi și cântăca de colegi.

Pagină de EVALUARE

Exerciții și aplicații

Unitatea 2 • Melodii pentru copii

Evaluare

- Stabilește valoarea de adevăr a enunțurilor scrise în caiet A (adevărat) sau F (fals).
  - Cheia **sol** se scrie începând cu linia a treia a portativului. **RĂSPUNS F**, pentru că nota **sol** se scrie pe linia a doua a portativului.
  - Liniiile și spațiile portativului se numără începând de jos în sus. **c**. Sunetele muzicale care alătuiesc melodia cântecului Vrăbii sunt **sol** și **mi**. **d**. După înălțime, sunetele pot fi finale, medii sau groase.
- Unește variantele corecte:

Nota **mi** → se începe de pe a doua linie a portativului.
 Nota **sol** → se scrie pe prima linie a portativului.
 Cheia **sol** → se scrie pe al doilea spațiu al portativului.
 Nota **la** → se scrie pe a doua linie a portativului.
- Scrie pe caiet, pe un portativ, notele corespunzătoare sunetelor emise de păsărele. Verifică împreună cu un coleg dacă ai rezolvat corect.

SOL SOL LA LA SOL MI

- Scrie pe caiet și apoi intonează:
  - referenț cântecului *Unu, doi*, de Alexandru Pașcanu;
  - strofa I a cântecului *Cuc, cucule!*;
  - strofa a doua a cântecului *Stă la game o păsărică*.
- Intonează un cântec învățat în această unitate, cuprins între paginile 24-29. Scrie pe caiet ce înălțime au sunetele care compun melodia acestui cântec.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Scrie liberale corespunzătoare celor trei răspunsuri.	Scrie liberale corespunzătoare pentru două răspunsuri corecte.	Scrie o liberă corespunzătoare unui răspuns corect.
2	Unește corect trei variante corecte.	Scrie corect două variante corecte.	Unește corect un enunț.
3	Scrie corect pe portativ cele șase note.	Scrie corect patru note.	Scrie corect două note.
4	Rezolvă corect cele trei sarcini.	Rezolvă corect două sarcini.	Rezolvă o sarcină din sarcini.
5	Rezolvă corect sarcinile.	Rezolvă două sarcini din sarcini.	Rezolvă o sarcină din sarcini.

Nu uita să completezi Fișa de observare a comportamentului (pagina 86) pentru această unitate de învățare.

Portofoliu

Proiect

Descriptori de performanță / autoevaluare

Varianta digitală

Varianta digitală cuprinde integral conținutul manualului în variantă tipărită, având în plus exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme și simulări.

Toate acestea au obiectivul de a aduce un plus de valoare cognitivă.

Paginile din manual pot fi vizionate pe desktop, laptop, tabletă, telefon, oferind o experiență excelentă de navigare.

Navigarea în varianta digitală permite parcurgerea manualului și revenirea la activitatea de învățare precedentă.

AMII static	Cuprinde: desene, fotografii.
AMII animat	Cuprinde animații sau filme.
AMII interactiv	Cuprinde elemente interactive (de completare, de alegere, de asociere etc).

Instrucțiuni de utilizare a manualului digital

butonul AJUTOR deschide ghidul de utilizare a manualului digital.

butonul CUPRINS deschide cuprinsul manualului digital și permite deschiderea de Capitole / Lectii.

butoanele de navigare permit parcurgerea manualului și deschiderea unei anumite pagini.

Activități de tip static – deschide activități de tip static, care se derulează cu ajutorul butoanelor de navigare.

Activități de tip animat – indică elemente care se găsesc în partea de jos a paginii. Pentru vizionare, se activează butonul **Redă** (▶).

Activități de tip interactiv – indică elemente situate în partea de jos a paginii, de tipul: *Asociază*, *Bifează*, *Scrie de la tastatură*, *Selectează*. Butoanele de validare sunt: *Resetează* (care aduce exercițiul la starea lui inițială) și *Verifică* (prin care se verifică rezolvarea). Utilizatorul are la dispoziție trei încercări de a răspunde corect, după care răspunsul corect este afișat automat.

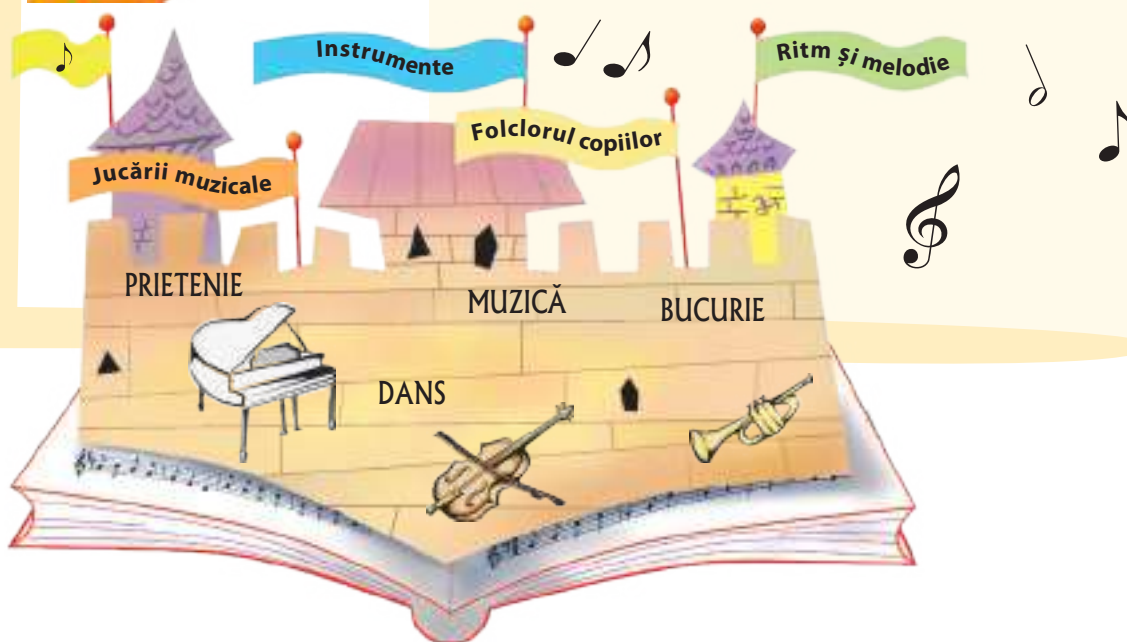

Dragă prietene,
Bine te-am găsit!

Sunt **Arlechinul Cântăreț** și te voi însoți în călătoria prin paginile manualului de **Muzică și mișcare**. Vom străbate împreună drumul către Împărăția Muzicii.

Prieteni și ajutoare de nădejde îți vor fi **cântecele, mișcarea, imaginația, gândirea, joaca și creativitatea!**

Îți urez mult succes în călătoria muzicală!

Competențe generale și specifice, conform programei școlare pentru disciplina **MUZICĂ ȘI MIȘCARE**, clasele a III-a și a IV-a, aprobată prin OMEN nr. 5003/02.12.2014.

1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical

- 1.1. Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe
- 1.2. Sesizarea diferențelor de înălțime și durată între sunete, în audiția unor fragmente muzicale
- 1.3. Corelarea înălțimilor de note cu notația muzicală

2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei

- 2.1. Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, cu asocierea unor elemente de mișcare și a acompaniamentului instrumental
- 2.2. Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în însușirea unor cântece

3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și al mișcării, individual sau în grup

- 3.1. Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale
- 3.2. Exprimarea prin mișcări corporale a unor lucrări/fragmente muzicale

Unitatea 1

Din nou la școală

*A venit toamna domoală,
Ne întoarcem iar la școală.
Să cântăm de bucurie!
Ce spectacol o să fie!*

- Cum te simți când asculți muzică sau cânti?
- Ce sunete poți auzi într-o școală?
- De ce muzica este iubită de copiii din întreaga lume?

Conținuturi

- Cântarea vocală, în colectiv, în grupuri, individual
- Poziție, emisie naturală, ascultarea și preluarea tonului
- Semnal de debut, dicție
- Ascultarea și preluarea tonului
- Semnalul de început
- Sincronizarea cu colegii și/sau acompaniamentul

Competențe: 1.1; 2.1; 3.1

Cântarea vocală

Poziția, emisia naturală

Amintește-ți din clasa a II-a

- De ce este necesar să stai cu spatele drept în timp ce cânti?
- De ce trebuie să ții gura larg deschisă și rotundă?
- Ce se întâmplă în timp ce cânti dacă nu inspiri suficient aer?

- Rostește versurile de mai jos, executând mișcările indicate.

*Un, doi, trei, spatele drept,
Capul sus și scoate piept,
Ține gura rotunjită
Și ai emisie îngrijită.*

Exersează

1. Intonează pe o singură expirație vocalizele: *La, le, li, lo, lu/ Na, ne, ni, no, nu*

2. a. Intonează, în timpul unei expirații, pe un sunet, următoarea propoziție.

A sosit toamna bogată.

Repetă acest exercițiu exprimând, pe rând, bucurie, mirare, dragoste, mândrie.

b. Intonați exercițiul pe rând, în ștafetă, fiecare elev adăugând un alt cuvânt în enunț.

Exemplu: A sosit toamna bogată, aurie.

Cel care susține pe aceeași expirație cât mai multe cuvinte este câștigătorul ștafetei.

Învățăm un cântec

Sus, mai sus, în vârful de nuc

(după auz)

Cântec popular

Încet

Sus, mai sus în vârful de nuc, Cuc, cuc, cu - cu - leț,
Cân - t-un pu - i - șor de cuc,
Sus, mai sus, Pe-o ră - mu - rea,
Cân - tă câ - te-o tur - tu - rea.

Și-a - șa cân - tă de fru - mos, Cuc - cuc, cu - cu - leț.
De pi - că frun - za pe jos, Cuc, cuc, cu - cu - leț.
Și-a - șa cân - tă de cu drag,
De pi - că frun - za de fag,

Reține

- Ține spatele drept pentru a putea respira ușor.
- Inspiră adânc și expiră lent.
- Dozează aerul, astfel încât să îți ajungă până la sfârșitul versului.
- Inspiră din nou la sfârșitul fiecărui vers.

- Ține gura deschisă, cu buzele ușor rotunjite pentru a obține o emisie bună.

Exersează

- Intonează acest cântec marcând cu un clopoțel silabele *Cuc, cuc, cuculeț*.
- Interpretează cântecul, acompaniat de negativul acestuia de pe varianta digitală.
- Rostește, pe o singură expirație, silabele care imită cântecul păsărilor.

Privighetoare   Țiiiiiii,   Țiiiiii
Pițigoii   Ti, ti, ti, ti

Lucrăm împreună

- Împărțiți-vă în trei grupe, fiecare reprezentând câte o pasăre, și cântați pe rând sau împreună:

Grupa privighetorilor	Țiiiiiiiiiiiiiii	Țiiiiiiiiiiiiiii
Grupa cucilor	Cu - cu	Cu - cu
Grupa pițigoilor	ti, ti ti, ti	ti, ti ti, ti

Interpreți celebri

MARIA CALLAS (1923–1977) a fost o cântăreață de muzică de operă devenită celebră în a doua jumătate a secolului XX. A studiat muzica la Conservatorul din Atena.

La vârsta de 13 ani, artista mărturisea: „Am învățat arta de a cânta frumos. Este un studiu dificil. Secretul este ca vocea să devină ușoară și flexibilă, în așa fel încât să nu fie zgomotoasă, ci rezonantă*. Studiam 6 ore pe zi și nu începeam niciodată fără încălzire.”

Citește prezentarea și răspunde la întrebări.

- Cine a fost Maria Callas?
- Cum își începea Maria studiul în fiecare zi?
- Cum trebuie să fie vocea în timpul cântării?
- Câte ore studia pe zi?

* rezonantă: răsunătoare

Știi că...

... fără încălzire, vocea ta nu va suna la fel de bine, iar corzile tale vocale vor fi afectate în timp?

Dicția

Descoperă

Citește cu voce tare și pronunță clar, din ce în ce mai repede, enunțurile de mai jos:

- O barză brează face zarvă pe o varză.
- Un vultur stă pe un pisc cu un pix în plisc.
- Bucură-te tot așa cum s-a bucurat Bucuroaia când s-a întors Bucurel bucuros de la București.

Răspunde la întrebările de mai jos:

- Cum trebuie să pronunți cuvintele atunci când mărești viteza?
- Dar atunci când cânti?
- Cum vei pronunța consoanele finale (ca în cuvintele *cântat*, *obiect*)?

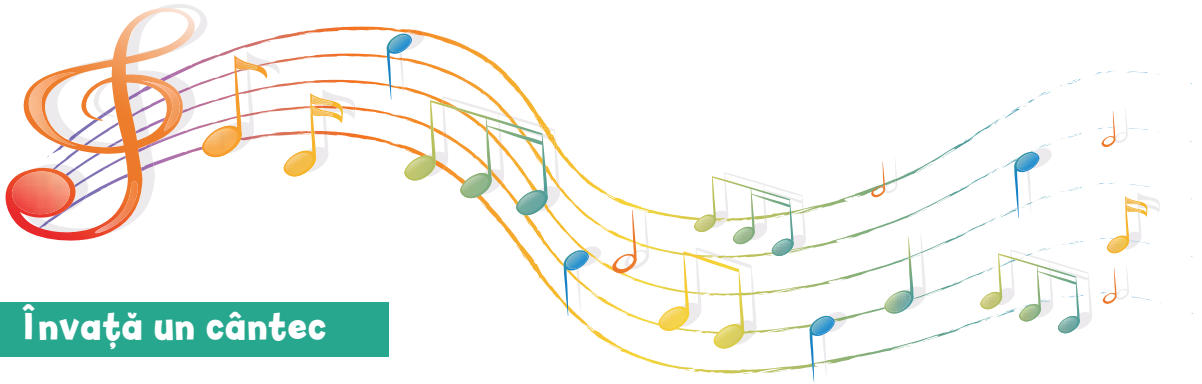
Reține

- Pronunță apăsat consoanele pentru a se înțelege cuvintele pe care le cânti.
- Nu forța vocea când cânti. Tăria exagerată distruge vocea și face sunetul să se audă forțat.

Învață un cântec

Bim, bom

Repejor

***

Exersează

- Un coleg va cânta un fragment din cântec folosind silabele *Ta, ta, ta*. Recunoaște fragmentul și intonează-l corect, folosind silabele corespunzătoare.
- Intonează cântecul folosind alte consoane în locul consoanei *b*. Pronunță apăsat consoanele, pentru o dicție bună.

Exemplu

Dim, dom, di-ri, di-ri, dim, dom, di-ri, di-ri dom, dom, di-ri, di-ri, dom....

Pim, pom, pi-ri, pi-ri pim, pom, pi-ri, pi-ri, pom, pom, pi-ri, pi-ri, pom....

Acompaniază

Acompaniază cântecul cu ajutorul xilofonului, astfel: alunecă dintr-o singură mișcare cu ciocănelul pe toate plăcuțele xilofonului, după modelul de mai jos.

Bim, bom, bi-ri, bi-ri, bom

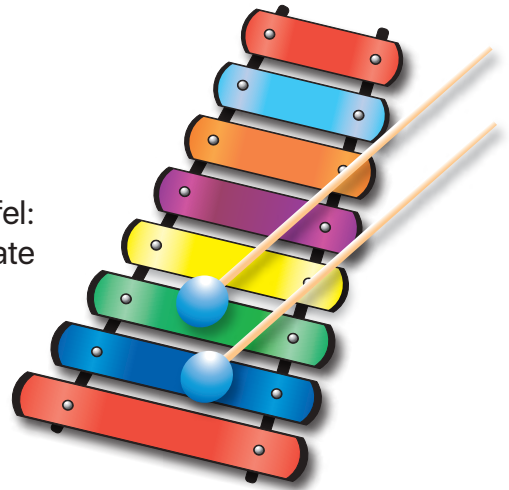
Bi-ri, bi-ri, bim, bom, bi-ri, bi-ri, bom

Bim, bom, bi-ri, bim

Bom, bi-ri, bim, bom, bi-ri, bim, bom, bi-ri, bi-ri bom

Mișcare pe muzică

Așezați-vă în cerc sau ridicați-vă în picioare, lăsând spațiu între voi, și intonați cântecul *Bim, bom*. Pe fiecare silabă *Bim* faceți un pas înainte și pe fiecare silabă *Bom* faceți un pas înapoi.

După ce reușiți să executați foarte bine acest exercițiu, adăugați o sarcină nouă: bătăi din palme pe silabele *di-ri, di-ri*.

Joc muzical

De-a criticii

Pe rând, ieșiți în fața clasei câte doi elevi, care veți fi criticii. Un elev din clasă va intona cântecul, iar criticii vor face aprecieri asupra corectitudinii cântării și a dicției acestora. Fragmentele care vor fi criticate se vor relua, insistându-se asupra intonației sau dicției.

Știi că...

Orice persoană care activează în domenii în care vorbirea în public este esențială trebuie să stăpânească dicția?

Cântarea vocală în colectiv

Ascultarea și preluarea tonului

Descoperă

- Caută pe internet și audiază piesa *Cuc, cuculeț*, de Nelu Ionescu, în interpretarea corului Symbol. Observă cum preiau tonul coriștii și gesturile dirigoarei.

Răspunde la întrebările de mai jos.

- Ce înseamnă să cânti în cor?
- Ce face un dirijor de cor?
- Cine a dat tonul coriștilor?
- Cum mai poate fi dat tonul?

Reține

- Privește în timpul cântării la dirijor.
- Ascultă cu atenție tonul înainte de a începe să cânti.
- Așteaptă un moment, repetă în gând sunetul dat de dirijor și apoi cântă.

Melodie

(după auz)

Muzica: Wolfgang Amadeus Mozart

Potrivit

Hai, co - pii, cân - tați în cor, As - cul - tați de di - ri - jor. Vă dau to - nul
de cân - ta - re, Dar să nu cân - tați prea ta - re. Vai de
mi - ne, ce-ați fă - cut? Mult prea ta - re - ați în - ce - put.

Exersează

- Intonează cântecul și bate din palme pe fragmentele melodice care se repetă.
- Intonează cântecul, marcând cu triunghiul începutul fiecărui vers.

Joc muzical

De-a ecoul

Pe rând, câte un copil va ieși în fața clasei și va intona unul-două sunete. Ceilalți copii vor fi ecoul lui și vor repeta sunetul/sunetele intonate. Se vor face mai multe încercări de preluare a sunetelor auzite.

Compozitori celebri

Compozitorul **WOLFGANG AMADEUS MOZART** (1756-1791) s-a născut la Salzburg, în Austria. A fost un copil-minune, care a dat concerte și a scris primele sale compoziții încă de la vârsta de 5 ani. A compus de-a lungul scurtei sale vieți 626 de piese, adevărate bijuterii muzicale.

Mozart trăia și simțea muzica în fiecare clipă. El afirma: *Mă simt cuprins de muzică. Muzica este în mine.*

Povestea unei piese

Piesa *Ah vous dirai-je, Maman** este o compoziție pentru pian de Wolfgang Amadeus Mozart. Cuprinde douăsprezece variante ale cântecului popular francez pentru copii cu același titlu. Sunt cunoscute, de asemenea, variantele în limba engleză *Twinkle, Twinkle, Little Star (Strălucește, mică stea)* și *Alphabet Song (Cântecul alfabetului)*. Geniul lui Mozart strălucește prin sunetele acestei piese pe care le-a transformat, îmbogățind cu măiestrie fiecare din cele douăsprezece variante.

* *Ah, vous dirai-je, Maman* (franceză):
Oare să-ți spun, mamă?

Joc de cuvinte

Completează, pe caiet, căsuțele, cu literele corespunzătoare cuvintelor din definiții. Află cuvântul de pe verticală.

1. Cântare cu gura rotunjită, fără să forțezi vocea.
2. Îl dă dirijorul înainte de a începe piesa.
3. Oraș în care s-a născut Mozart.
4. Exerciții de încălzire a vocii, bazate pe vocale.
5. Cel care conduce corul.
6. Țara în care a trăit Mozart.

1.							
2.	T	O	N				
3.							
4.							
5.							
6.							

Semnalul de început

Sincronizarea cu colegii și/sau acompaniamentul

Descoperă

- Audiază piesa *Joc din Oaș*, de Anton Zeman, în interpretarea corului de copii Radio. Observă gesturile dirijorului.

Răspunde la întrebările de mai jos.

- De ce este important ca toți coriștii să cânte în același timp?
- Cum se poate realiza acest lucru?
- Ce semn face dirijorul înainte de a începe cântarea?

Învăță un cântec

Azi e soare

(după auz)

Versuri: Florentina Chifu

Cântec american

1. Câ - te doi tot îm - pre - u - nă, Ba - tem pal - me - le u - șor.
2. Mu - zi - ca me - reu ne - a - du - nă Și un zâm - bet dă - ru - im.

Azi e soa - re, vre - me bu - nă Și pe cer nu - i ni - ciun nor.
Azi e soa - re, vre - me bu - nă Și doar ve - seli o să fim.

Reține

- Atunci când mai mulți copii cântă împreună, vocile lor trebuie să se audă în același timp. Acest lucru se numește **sincronizare**.
- Fii atent la semnele pe care le face dirijorul: semnalul de început sau cel de sfârșit, accelerarea sau răirea mișcărilor.
- Nu ieși în evidență cântând mai tare, mai repede sau mai rar decât ceilalți. Toți membrii unui cor trebuie să se sincronizeze, adică să cânte în același timp. Dacă sunteți acompaniați de instrumente, trebuie să vă sincronizați cu acompaniamentul instrumental.

Știi că...

Înotul sincronizat sau înot sincron este o activitate în care participanții execută aceleași mișcări de înot, în același timp.

- Scrie exemple de alte activități în care sincronizarea este foarte importantă. Explică, de fiecare dată, importanța ei.

Joc muzical

De-a dirijorul

- Dirijează-ți colegii în timp ce intonează cântecul *Azi e soare*.

Ștafeta muzicală

- Așezați-vă în cerc și alegeți un elev care să cânte. Acesta va intona un vers, apoi va face semn cu mâna unui alt coleg, care să continue fără pauză. La rândul lui, acesta va preda ștafeta unui alt coleg. Jocul continuă până la finalul cântecului.

Exersează

- Cântă un vers cu vocea și un vers în gând. Când reiei versul cu vocea, fii atent la semnalul dirijorului pentru a te sincroniza cu ceilalți colegi.
- Interpretează cântecul însoțit de acompaniamentul de pe varianta digitală. Ai grijă să te sincronizezi cu acompaniamentul instrumentelor!

Lucrăm împreună

Discută cu colegii despre conținutul de idei și de sentimente transmis de piesă. Scrie pe caiet ce apreciezi la această lucrare. Poți să te inspiri din ideile cuprinse în lista de mai jos.

- ritmul vioi
- simplitatea melodiei
- versurile optimiste
- mișcările sugerate de text

Cântă la un instrument

Folosește o triolă cu 8 clape.

Numerotează clapele de la 1 la 8, apoi apasă pe ele în ordinea menționată mai jos, respectând lungimile sunetelor.

1 1 1 1 1 6 5 3
1 1 1 1 1 6 5
8 8 7 5 6 6 5 3 1 2 3 4 2 3 1

Portofoliu

Ai aflat din cântec ce beneficii poate aduce muzica. Informează-te de pe internet, din reviste sau cărți și scrie pe o foaie A4 o listă cu alte beneficii pe care muzica le aduce în viața noastră. Cuvintele lui William James (1842-1910), psiholog american, te vor ajuta: „Nu cânt pentru că sunt fericit, sunt fericit deoarece cânt.”

Recapitulare

Joc muzical

La fermă

Împărțiți-vă în trei grupe. Alegeți fiecare câte o pasăre domestică. Redați onomatopeele* caracteristice acesteia, pe rând, sau împreună, după indicația dirijorului. Respirați adânc, pentru a susține cât mai mult sunetul.

Grupa rațelor   Mac!   Mac!   Mac!
 Grupa găștelor   Ga-ga!   Ga-ga!   Ga-ga!
 Grupa cocoșilor   Cucuriguuuuuuuuuuuuu!

Învăță un cântec

Școala bobocilor

(după auz)

Versuri: Florentina Chifu

Muzica: Olguța Lupu

Legănat

1. Mac, mac, mac! de di - mi - nea - ță, Bo - bo - ce - ii mei de ra - ță
 2. Și la școa - lă-i greu de tot, Cur - suri au de zbor, de - not,

Merg și ei la școa - lă, fra - te, Să în - ve - țe să î - noa - te!
 Scu - fun - dări, iar pe - n - se - raț, Au și cur - suri de cân - tat.

3. Pân-or merge la colegiu,
 Mai repetă un solfegiu.
 – Mac, mac, mac! fac vocalize
 Și înoată opt reprize.

4. Toți au fost felicitați,
 Trec la cursul de-avansați!
 Dar la zbor de nu-s atenți,
 Vor rămâne repetenți.

Exersează

- Intonează cântecul respectând regulile cântării vocale.
- Intonează cântecul și execută mișcărilor sugerate de text (zbor, înot, scufundări).

Confeționează instrumente

În timpul plimbărilor tale prin parc, culege pietre de diferite dimensiuni. Acestea se pot transforma ușor în instrumente, lovind două pietre mai mari, una de cealaltă. Puse într-o sticlă, pietricelele vor deveni adevărate maracase.

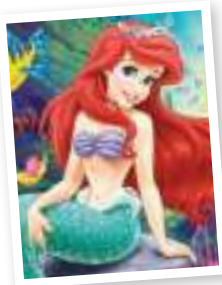

* onomatopee: cuvânt care imită sunete din natură, zgomote

Proiect

PERSONAJE CU VOCI VESTITE

Împărțiți-vă în grupe de câte patru elevi. Realizați în echipă câte un poster în care să prezentați personaje din desene animate sau din povești, care s-au remarcat prin frumusețea vocii.

Scrieți, de fiecare dată, ce rol a avut vocea personajului în derularea acțiunii.

Folosiți fotografiile, desene, colaje. Prezentați proiectele, apoi organizați o expoziție cu acestea, ca într-o galerie de artă.

Experimente cu sunete

1

Ia o sticlă goală, așaz-o lângă ureche și lovește-o ușor cu lingura. Repetă sunetul pe care îl auzi.

2

Umple sticla cu orez, așaz-o lângă ureche și lovește-o din nou. Cum se aude sunetul de data aceasta?

3

Umple a treia sticlă cu apă, așaz-o lângă ureche și lovește-o din nou. Cum este sunetul obținut?

Descoperă

Sunetul are nevoie de un mediu pentru a se putea transmite. În vid* nu-l putem auzi, așa cum se întâmplă în spațiul cosmic. Sunetul călătorește mai repede prin apă decât prin aer.

Delfinii și balenele folosesc unde sonore pentru a naviga în ape întunecate. Aceste mamifere marine folosesc aceleași unde pentru a comunica între ele.

* vid: care nu conține materie (gaze, solide sau lichide)

Evaluare

1. Bifează enunțurile care desemnează deprinderi corecte de cântare vocală.

- a. Stau drept, cu umerii ridicați.
- b. Rostesc vocalele cu gura rotunjită.
- c. Respir în mijlocul unui cuvânt.
- d. Stau relaxat, cu spatele drept.
- e. Respir adânc și dozez aerul.
- f. Cânt mai tare decât ceilalți.
- g. Respir doar între versuri.

2. Scrie pe caiet cuvintele care lipsesc din enunțurile de mai jos:

În timpul cântării privește la _____. La început, acesta va da _____. Concentrează-te pentru a _____ sunetul auzit. La _____ dirijorului, vei începe să cânti. Nu cânta prea _____. La fiecare sfârșit de vers, vei _____ din nou.

3. Scrie în caiet trei enunțuri în care să explici de ce, pentru a cânta, este nevoie:

- să ai o poziție corectă, cu spatele drept;
- să dozezi aerul inhalat prin inspirație;
- să nu cânti tare.

4. Scrie trei motive pentru care trebuie să fii atent la dirijor.

Exemplu: Să fii atent la dirijor și să observi când rărește mișcarea.

5. Intonează unul dintre cântecele învățate în această unitate.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Scrie trei răspunsuri corecte.	Scrie două răspunsuri corecte.	Scrie un răspuns corect.
2	Scrie corect șase cuvinte.	Scrie corect patru cuvinte.	Scrie corect două cuvinte.
3	Scrie corect trei enunțuri.	Scrie două enunțuri.	Scrie un enunț.
4	Scrie trei motive.	Scrie două motive.	Scrie un motiv.
5	Intonează corect cântecul.	Intonează cântecul cu mici ezitări.	Intonează cântecul cu sprijin din partea colegilor.

Realizează pe o foaie un tabel asemănător celui de la pagina 86: Fișă de observare a comportamentului. Apreciază activitatea ta din această unitate de învățare și prin completarea fișei de observare. Adună în portofoliu fișele de la fiecare unitate pentru a analiza ce se modifică.

Unitatea 2

Melodii pentru copii

Ah, ce bucurie
E într-o poezie,
Pe o melodie!
Să cântăm o mie!

- Care este melodia ta preferată? Explică de ce.
- Cum te simți când asculți o melodie îndrăgită?
- Cum poți deosebi o melodie de alta?

Conținuturi

- Diferențierea înălțimii sunetelor
- Legătura dintre text și melodie
Strofa/Refrenul
- Portativul și **cheia sol**
- Sunetele și notele **sol, mi**
- Sunetul și nota **la**

Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 3.2

Melodia Diferențierea înălțimii sunetelor

Descoperă

Experiment *Paiul fermecat*

Realizează următorul experiment și apoi răspunde la întrebări.

1

la un pai și strivește-l la un capăt cu dinții, ca să-l faci plat. Taie capătul plat în formă de triunghi.

2

Umezește-ți buzele, trage aer în piept, du paiul la buze și suflă în el cu putere.

3

Acum, taie paiul pe măsură ce suflă în el. Sunetul se schimbă pe măsură ce tai din pai.

Când ai suflat în pai, l-ai făcut să vibreze. Când pui degetul pe pai, poți simți vibrațiile sunetului pe care îl auzi. Pe măsură ce tai din pai, sunetul devine mai subțire, deoarece paiul mai scurt vibrează mai mult decât cel lung. Cu cât este mai scurt paiul, cu atât sună mai înalt. Cu cât este mai lung paiul, cu atât sună mai gros.

- Cum poți obține un sunet mai subțire decât cel anterior?
- Ce fel de sunet va produce un pai lung?
- Cum poți deosebi sunetele produse de pai?
- Dar sunetele dintr-o melodie?

Reține

Melodia este o înlanțuire de sunete cu mai multe înălțimi și durate. După înălțime, sunetele pot fi:

- înalte (subțiri sau acute);
- medii (mijlocii);
- joase (groase sau grave).

Joc La fermă

Împărțiți-vă în trei grupe și reproduceți sunetele de mai jos, pe rând sau împreună, după indicația dirijorului.

- Grupa purceilor: Groh! Groh!
- Grupa oilor: Meee! Meee!
- Grupa cailor: Niiiiiiaaaaaah!

Compară înălțimea sunetelor reproduse și stabilește care sunet este cel mai înalt și care este cel mai gros.

Învățã un cântec

Călușeii

(după auz)

Potrivit

Muzica: Grigore Teodosiu

Hai să mer-gem bi-ni-șor, Că vin că-lu - șe - ii Și sunt iuți ca zme - ii, Hai-deți cu gră-
bi - re Și din-tr-o o - chi - re S-a - le - gem că - lu - țul Cel mai sprin-te - nel.
Ce fru - mos noi ne-n-vâr - tim, Da-că bi-ne nu ne țî-nem, Pe jos ne tre-zim.

Exersează

- Intonează cântecul indicând cu brațul mersul melodiei.
- Menționează silabele redade de sunetele cele mai înalte și pe cele redade de sunetele cele mai joase.
- Intonează cântecul marcând sunetele cele mai înalte cu tamburina. Reia cântecul și marchează sunetele joase cu tobița.

Mișcare pe muzică

Călușeii

Formați perechi, unul în spatele celuilalt. Copilul din față este „căluțul”, iar cel din spate e „călărețul”.

Acesta ține mâinile pe umerii „căluțului”, ca niște hățuri. Mergeți în pas săltat, din ce în ce mai repede, pe ritmul melodiei. La cuvintele **pe jos ne trezim**, atât „căluțul”, cât și „călărețul” se ghemuiesc, imitând căderea.

Audiază

- Ascultă pe internet lucrarea muzicală *Mica serenadă*, partea a II-a, de Wolfgang Amadeus Mozart, și indică cu brațele mersul melodiei. Când melodia urcă, vei înălța și tu brațele, treptat sau brusc, după cum este cazul. Când melodia coboară, vei lăsa și tu brațele jos, treptat sau brusc, după cum coboară sunetele. Dacă melodia redă sunete cu aceeași înălțime, vei păstra brațele în aceeași poziție.

Legătura dintre text și melodie

Strofa și refrenul

Audiază

Ascultă în varianta digitală cântecul *Unu, doi*, de Alexandru Pașcanu. Citește versurile cântecului și răspunde la întrebări.

- Ce versuri se repetă?
- Ce se aude înaintea versurilor care se repetă?
- Câte strofe are acest cântec?
- Câte versuri are o strofă? Dar refrenul?

Reține

- Majoritatea cântecelor sunt alcătuite din strofe, formate din două, patru sau șase versuri și din refren, care se repetă după fiecare strofă, uneori înainte de aceasta.

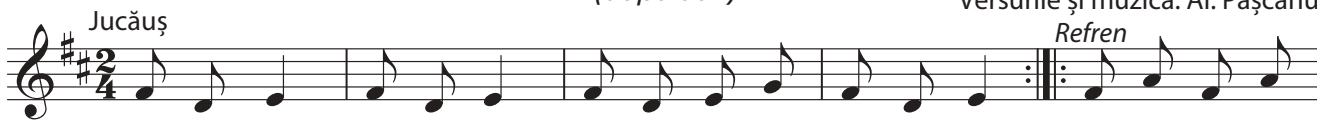

Învăță un cântec

Unu, doi (după auz)

Versurile și muzica: Al. Pașcanu

1. U - nu, doi,	u - nu, doi,	Vi - no să te prinzi cu noi,	
Vi - no-n- coa,	nu mai sta,	Hai și joa - că - te a - șa.	Ci - ne in - tră-n
2. Stai mai drept,	scoa - te piept,	Că doar ești co - pil deș- tept.	Ci - ne in - tră-n
Un - doi - trei,	mă - run - ței,	Dar la joa - că se fac zmei.	

joc cu noi	E de vi-neri pâ-nă joi	Cu-min-țel și să-nă-tos	Ba - te ta - re jos.
joc cu noi	E de vi-neri pâ-nă joi	Cu-min-țel și să-nă-tos	Ba - te ta - re jos.

Exersează

- Intonează cântecul, însoțind refrenul cu bătăi din palme.
- Intonează cântecul marcând începutul fiecărui vers cu sunetul unui clopoțel.
- Stabilește ordinea strofă – refren desenând ● pentru strofă și ▲ pentru refren.

Mișcare pe muzică

Lucrăm împreună

Împărțiți-vă în două grupe. Prima grupă va stabili ce mișcări va executa pe fiecare strofă (de exemplu, mișcări ale brațelor, bătăi din palme, bătăi din picior etc.). A doua grupă va stabili alte mișcări pentru refren. Apoi, veți intona cântecul și veți executa mișcările alese.

Portativul și cheia sol

Cinci linii apropiate,
Aranjate, aliniate
S-au gândit cu un motiv
Să creeze-un portativ:
Să scrii semne speciale,
Toate note muzicale.

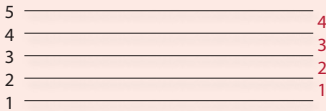

Sunetele muzicale pot
fi reprezentate în scris,
folosind o liniatură spe-
cială, formată din cinci
linii, numită **portativ**.

Reține

Portativul este un grup de cinci linii
paralele, egal depărtate între ele.

Distanțele dintre linii se numesc
spații. Liniile și spațiile portativului se
numără începând de jos în sus.

Pe portativ se scriu semnele grafice ale sune-
telor muzicale, denumite note muzicale. Acestea
se scriu pe liniile și pe spațiile dintre liniile portati-
vului. La începutul portativului se scrie **cheia sol**,
care descurie portati-
vul și ne arată că nota
sol se scrie pe a doua
linie a portativului.

Joc muzical

Portativul nostru

Aduceți la școală un ghem cu
sfoară. Tăiați cinci bucăți egale
de frânghie, de dimensiunea
lungimii clasei. Așezați-le în așa
fel încât să formeze un portativ.
Fixați capetele cu scotch. Fie-
care copil va reprezenta o notă,
își va alege un loc și se va așeza
pe portativ. Apoi, primul elev va
intona un sunet (cât mai gros),
iar ceilalți vor intona sunete din
ce în ce mai înalte. Dacă un elev
este așezat pe aceeași linie sau
pe același spațiu cu un coleg,
va intona același sunet ca și
acesta.

Exersează

- Scrie pe caiet un portativ cu cheia sol.
- Scrie pe caiet cuvinte care încep sau se termină cu
silaba *por*.

Exemplu *por*-tul   e-va-*por*

Creațiile mele

- Imaginează-ți că ești jurnalist și îi iei un interviu
Cheii Sol. Scrie interviul pe caietul de muzică.
Citește-l în fața colegilor.

Știi că...

Portativul a fost inventat în secolul al XI-lea,
de către călugărul Guido d'Arezzo, dirijorul coru-
lui bisericii din orașul Arezzo (Italia)? Pe atunci,
portativul avea doar patru linii.

Sunetele și notele sol și mi

Descoperă

- Cum cântă copiii când se dau în leagăn?
- Cântă și tu versurile de mai jos, pe sunetele intonate. Indică mersul melodiei cu brațul.

*Hu-ța, hu-ța, cu mânuța
O dă hu-ța pe Anuța.*

Reține

- Sunetul **sol** este mai înalt decât sunetul **mi**. Acest lucru se va regăsi și în scrierea notelor pe portativ. Nota **sol** se scrie pe a doua linie a portativului, exact de unde începe și semnul **cheia sol**. Nota **mi** se scrie pe prima linie a portativului.

Învăță un cântec

Ancuța drăguța

(după auz)

Muzica și versurile: Florentina Chifu

Potrivit

An - cu - ța dră - gu - ța Nu se mai dă hu - ța, Dar la școa - lă,
dragi co - pii, Cân - tă nu - mai sol și mi: sol, mi, sol, mi, sol, mi, sol.

Exersează

- Scrie în caiet, pe un portativ, notele **sol** și **mi**, după cum îți arată legenda:

Intonează sunetele corespunzătoare notelor pe care le-ai scris la exercițiul anterior.
Dacă **sol** = 50, iar **mi** = 30, află:

- suma tuturor notelor **mi** scrise de tine pe portativ;
  - suma tuturor notelor **sol** scrise de tine pe portativ;
  - suma tuturor notelor scrise de tine pe portativ.
- Scrie propoziții în care fiecare cuvânt să înceapă cu silaba **mi**.
Exemplu: *Mira miroase mimoza mică.*

Învață un cântec

Melc, melc, codobelc*

Repejor

(după auz)

din folclorul copiilor

Melc, melc, co-do-belc, Scoa-te coar-ne bo-u-rești și te du la bal-tă și bea a-pă cal-dă.

Și te du la Du-nă-re și bea a-pă tul-bu-re. Și te su-ie pe buș-tean și mă-nân-că le-uș-tean.

Exersează

- Identifică notele învățate de pe portativ și intonează-le.
- Intonează cântecul exprimând pe rând: bucurie, mirare, tristețe, teamă.

Lucrăm împreună

- Împărțiți-vă în două grupe: grupa **MI** și grupa **SOL**.
- La indicația dirijorului, grupele vor intona sunetul repartizat, pe rând sau împreună.

Mișcare pe muzică

- Reluați exercițiul de mai sus. Executați un pas înainte pe **sol** și un pas înapoi pe **mi**.
- Intonați cântecul *Melc, melc, codobelc* aplicând aceiași pași.

Muzica și tehnologia

- Instalează-ți pe telefonul mobil o aplicație gratuită pentru a accesa claviatura unui pian virtual.
- Cântă la pian sunetele **sol** și **mi**.
- Intonează împreună cu pianul aceleași sunete.

Confeționează instrumente

- Toamna este anotimpul bogăției. Decorați-vă camera cu tărtăcuțe.

Cu timpul (în câteva luni), pulpa fructelor se va usca, iar semințele se vor mișca în interior, producând sunete asemănătoare maracasului. Acompaniați-vă, în timp ce cântați, cu aceste instrumente dăruite de natură.

Știi că...

În unele jocuri, copiii dau melcului numele *codobelc*, care înseamnă *fără coadă*? Se mai folosește și varianta *codoberc*.

Sunetul și nota la

Descoperă

- Citește versurile și răspunde la întrebări. Intonați după auz sunetele din ultimul vers.
- Intonează sunetele învățate.
- Cum se aude sunetul **la** față de **sol**?
- Unde este plasată pe portativ nota **la**?
- Cum este așezată față de **sol** și **mi**?
- Cum vom cânta sunetul **la** față de **sol**?

Dragă **sol**, la tine vin
Ca să mă primești vecin.
Eu pe spațiu o să urc,
Nu te-ating, nu te încurc.
Sunt mai sus și vom cânta:
Sol, la, sol, la, sol, sol, la!

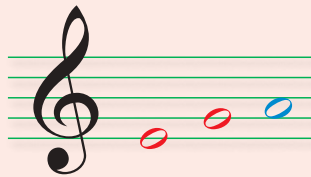

Reține

Sunetul **la** este mai înalt decât **sol**. Nota **la** se scrie pe spațiul al doilea de pe portativ, aflat între a doua și a treia linie a acestuia.

La este sunetul redat de diapazon, obiectul care ne ajută să luăm tonul.

Știi că...

Înainte de orice concert, instrumentele muzicale sunt acordate (le sunt aduse sunetele la aceeași înălțime) luându-se ca reper sunetul **la**?

Învățăm un cântec

Ploită, ploită

Repejor

din folclorul copiilor

Plo-i-ță, plo - i-ță, Du-te la Bă - i-ță cu-n mai, cu-n pai, Cu că-ciu-la lui Mi-hai.

Exersează

- Intonează cântecul marcând sunetul **la** cu un clopoțel, iar sunetul **sol** cu tamburina.
- Scrie propoziții care să înceapă cu silaba **la**.

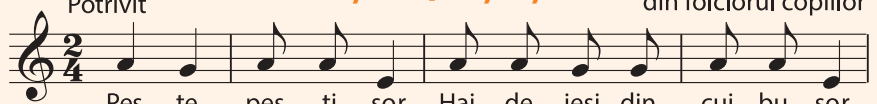
Exemplu: *Larisa lasă lacătul Laviniei.*

- Identifică notele cântecului de mai jos și intonează-le.

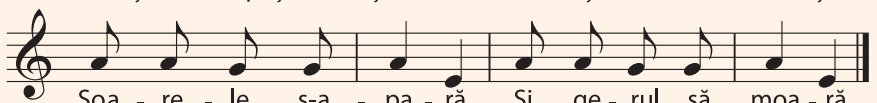
Pește, peștișor

Potrivit

din folclorul copiilor

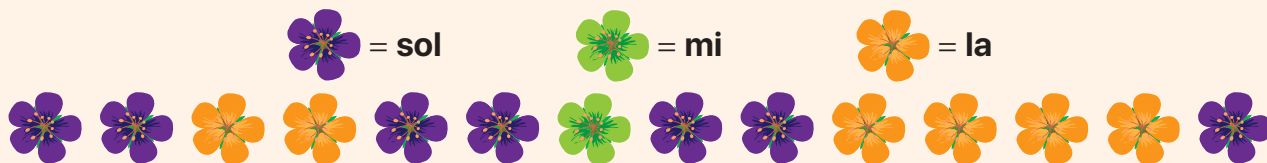
Peș - te, peș - ti - șor, Hai - de ieși din cui - bu - șor,

Soa - re - le s-a - pa - ră, Și ge - rul să moa - ră.

- Scrie în caiet, pe un portativ, notele **sol**, **mi** și **la**, după cum îți arată legenda.

- Intonează sunetele corespunzătoare notelor scrise la exercițiul anterior.

Lucrăm împreună

Intonați împreună cântecul de mai jos, astfel:

- pe note; • alternând cântarea pe note cu intonarea pe cuvinte, la indicația dirijorului.

Vrăbiuța

(după auz)

Repejor

Versuri și muzică: Florentina Chifu

Vră - bi - u - ța iar-na ciu-gu - leș - te, Pri - mă - va - ra mult se ve-se - leș - te,
 Va-ra ci - ri - peș - te, Toam-na o ves - teș - te, Cip ci-rip-ci - rip! Cip ci - rip - ci - rip!

Cântă la un instrument

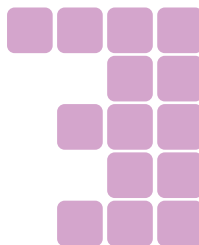
Interpretează cântecul *Vrăbiuța* la pianul virtual instalat pe telefonul mobil.

Joc: 5 cuvinte într-unul singur

Scrie pe caiet 5 cuvinte ascunse în „muzică”.
Te vor ajuta indiciile de mai jos.

1. Divinitate ocrotitoare și inspiratoare a muzicienilor
2. Întrebuințare
3. A stropi cu apă (tu...)
4. Interval de 24 de ore
5. Exprim ceva prin cuvinte

Creațiile mele

Citește versurile și intonează notele fragmentului de mai jos, apoi continuă melodia folosind sunetele **sol**, **la** și **mi**.

Cântă întregul fragment.

Ba - te vâ - nul de la mun - te
 și-a - du - ce ste - le mă - run - te.

Recapitulare

Învățã un cântec

Stă la geam o păsărică

(după auz)

din folclorul copiilor

Potrivit

1. Stă la geam o pă - să - ri - că, Cip, cip, cip! Și se ui - tă la lo - ni - că,
2. Vi - no, pă - să - ri - că mi - că, Cip, cip, cip! Să-ți dau boa-be și pâi - ni - că.
3. Pă - să - ri - ca-i mul-țu-meș- te, Cip, cip, cip! Și la geam îi ci - ri - peș- te,

Cip,	cip,	cip!	Cip, cip, cip,	cip, cip, cip,	cip,	cip,	cip.
Cip,	cip,	cip!	Cip, cip, cip,	cip, cip, cip,	cip,	cip,	cip.
Cip,	cip,	cip!	Cip, cip, cip,	cip, cip, cip,	cip,	cip,	cip.

Exersează

Intonează cântecul *Stă la geam o păsărică*, pe note și pe cuvinte.

Intonează cântecul exprimând, pentru fiecare strofă, emoțiile trăite. Alege dintre stările consemnate mai jos:

- strofa întâi – mirare, timiditate, tristețe, surpriză;
- strofa a doua – bunătațe, milă, dragoste, ajutor;
- strofa a treia – recunoștință, bucurie, mulțumire, fericire.

Desenează în caiet câte un emoticon potrivit fiecărei strofe.

Lucrăm împreună

- Împărțiți-vă în trei grupe: grupa copiilor, grupa păsărelelor și grupa povestitorilor. Fiecare grupă va intona versurile potrivite rolului asumat:
  - ▶ Grupa păsărelelor: toate sunetele aflate pe silabele *cip!*;
  - ▶ Grupa copiilor: versurile strofei a doua (fără silabele *cip!*);
  - ▶ Grupa povestitorilor: versurile strofei întâi și a treia.
- Exprimați prin mimă acțiunile și emoțiile din cântec, în timp ce intonați.

Portofoliu

Discută cu colegii despre conținutul de idei și de sentimente transmis de piesă. Scrie pe o foaie A4 ce apreciezi la această lucrare. Poți să te inspire din ideile cuprinse în lista de mai jos:

- bunătațe lui Ionică; • recunoștința vrăbiuței; • ajutorul dat de băiat;
- ritmul vioi; • ciripitul vrăbiuței; • simplitațe melodiei.

Adaugă și alte motive pentru care ți-a plăcut piesa.

Audiază

Ascultă *Concertul pentru vioară și orchestră în la minor*, de Antonio Vivaldi. Notează în **jurnalul muzical** sentimentele transmise de piesă. Alege din lista de mai jos cuvintele care descriu stările sufletești inspirate de audierea piesei: • bucurie • tristețe • melancolie • duiosie • armonie • încredere • durere • energie • optimism • relaxare.

Compozitori celebri

Compozitorul și violonistul **ANTONIO VIVALDI** (1678–1741) a învățat tainele muzicii de la tatăl său, care era un mare violonist. Înzestrat cu un auz extrem de fin, fiind un violonist de excepție și dirijor celebru, Vivaldi a devenit în scurtă vreme faimos. A compus peste 400 de concerte pentru orchestră și diferite instrumente: vioară, violoncel, oboi, fagot, flaut, mandolină sau trompetă.

Proiect

MELODII CREATE DE COPII

Etapa I Confecționarea cartonașelor

Împărțiți-vă în grupe de câte 4–5 elevi și realizați cartonașe cu notele învățate în această unitate. Folosiți cartonașe de culori diferite pentru fiecare notă învățată. De exemplu, mov pentru nota **sol**, roz pentru nota **la** și verde pentru nota **mi**. Cartoanele vor avea dimensiunile de 15 cm lungime și 12 cm lățime.

Trasați liniile portativului pe fiecare cartonaș, desenați **cheia sol**, apoi una din notele **sol**, **mi** sau **la**. Realizați mai multe cartonașe pentru fiecare notă. Prezentați proiectele, apoi organizați o expoziție cu acestea, ca într-o galerie de artă.

Etapa a II-a Recunoașterea notelor

Un elev va ieși în fața clasei și va numi o notă muzicală. Ceilalți colegi vor ridica sus cartonașele cu nota respectivă și apoi vor intona sunetul corespunzător împreună cu profesorul.

Etapa a III-a Crearea melodiilor

Un elev va aranja la tablă cartonașele cu note, în ordinea dorită, pentru a crea o melodie. Puteți repeta notele, așa cum ați observat în cântecele învățate până acum.

Colegii vor intona melodia creată de coleg, folosind sunete cu aceeași durată.

Înregistrați melodiile compuse de voi și cântate de colegi.

Evaluare

1. Stabilește valoarea de adevăr a enunțurilor scriind în caiet **A** (adevărat) sau **F** (fals).

- Cheia sol** se scrie începând cu linia a treia a portativului.
RĂSPUNS **F**, pentru că nota **sol** se scrie pe linia a doua a portativului.
- Liniile și spațiile portativului se numără începând de jos în sus.
- Sunetele muzicale care alcătuiesc melodia cântecului *Vrăbiuța* sunt **sol și mi**.
- După înălțime, sunetele pot fi înalte, medii sau groase.

2. Unește variantele corecte:

Nota **mi**

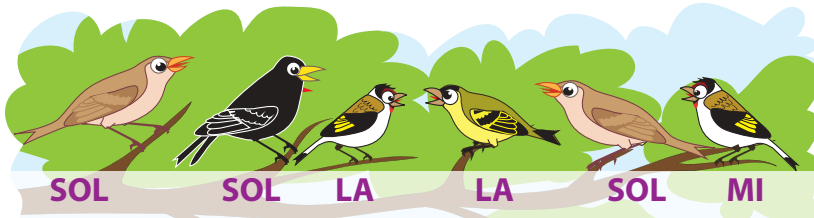
Nota **sol**

Cheia **sol**

Nota **la**

- se începe de pe a doua linie a portativului.
- se scrie pe prima linie a portativului.
- se scrie pe al doilea spațiu al portativului.
- se scrie pe a doua linie a portativului.

3. Scrie pe caiet, pe un portativ, notele corespunzătoare sunetelor emise de păsărele. Verifică împreună cu un coleg dacă ai rezolvat corect.

4. Scrie pe caiet și apoi intonează:

- refrenul cântecului *Unu, doi*, de Alexandru Pașcanu;
- strofa I a cântecului *Cuc, cuculeț*;
- strofa a doua a cântecului *Stă la geam o păsărică*.

5. Intonează un cântec învățat în această unitate, cuprins între paginile 24–29. Scrie pe caiet ce înălțime au sunetele care compun melodia acestui cântec.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Scrie literele corespunzătoare celor trei răspunsuri.	Scrie literele corespunzătoare pentru două răspunsuri corecte.	Scrie o literă corespunzătoare unui răspuns corect.
2	Unește cele trei variante corecte.	Unește corect două variante.	Unește corect un enunț.
3	Scrie corect pe portativ cele șase note.	Scrie corect patru note.	Scrie corect două note.
4	Rezolvă corect cele trei sarcini.	Rezolvă corect două sarcini.	Rezolvă corect o sarcină.
5	Rezolvă corect sarcinile.	Rezolvă două treimi din sarcină.	Rezolvă o treime din sarcină.

Nu uita să completezi Fișa de observare a comportamentului (pagina 86) pentru această unitate de învățare.

Unitatea 3

Tezaur folcloric

*Din vremuri vechi străbunii ți-au lăsat
Tradiții, obiceiuri de păstrat,
Comori ce ne îmbogățesc pe toți,
Iar voi le duceți mai departe la nepoți.
Să știi colinde, dansuri din bătrâni,
Cântări ce spun că noi suntem români!*

- Ce obiceiuri de iarnă cunoști?
- Cu ce prilej se cântă colindele?
- Ce dansuri populare românești cunoști?

Conținuturi

- Colinde
- Folclorul copiilor
- Sunetul și nota **fa**
- Dansuri

Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 3.1; 3.2

Colindele

Descoperă

Ascultă piesa *Bună seara, gospodari*, de pe varianta digitală a manualului, și răspunde la întrebări.

- Cu ce prilej se cântă această piesă?
- Ce se sărbătorește în această perioadă a anului?
- Unde se cântă această piesă?
- Care este fragmentul din colind care se repetă?

Reține

Colindul face parte din folclorul ocazional, adică din creația muzicală populară ce se cântă cu o anumită ocazie. Este un cântec străvechi, de urare a gazdelor de către cetele de colindători cu prilejul sărbătorilor de Crăciun și de Anul Nou.

La toate colindele, refrenul constă într-un vers (*Florile dalbe; Măruț, mărgăritar; Ziurel de ziuă; Domnului, Doamne*) care se cântă o dată sau de două ori.

Învăță un cântec

Ciucur verde de mătasă

(Someșu Rece – Cluj)

(după auz)

Ciu-cur ver-de de mă-ta-să, Flo-ri-le
A-fa-ră nin-ge pe ca-să, Flo-ri-le
Da-că nu crezi, hai și vezi, Flo-ri-le

dal-be, Ciu-cur ver-de de mă-ta-să.
dal-be, A-fa-ră Plo-uă de var-să.
dal-be, Da-că nu crezi, hai și vezi.

Exersează

- Identifică pe portativ notele învățate (colorate cu albastru) și intonează-le.
- Cântă colindul și marchează refrenul cu pocnet din degete.

Știi că...

O parte din obiceiurile românești de Crăciun, precum colindatul de ceată bărbătească din 14 zone ale României, au fost incluse pe lista patrimoniului mondial imaterial UNESCO*.

* *patrimoniul mondial UNESCO*: organism al Organizației Națiunilor Unite, care ajută națiunile să își gestioneze dezvoltarea prin păstrarea resurselor naturale și culturale.

Învățã un colind

Florile dalbe

(după auz)

Potrivit

1. la scu - lați, voi, bo - ieri mari, —
2. Că vă vin co - lin - dă - tori, — Flo - ri - le dal - be,
3. Vă u - răm s-a - veți de toa - te,
4. Și v-a - duc pe Dum - ne - zeu,

- la scu - lați ro - mâni plu - gari,
 Noap - tea pe la cân - tă - tori,
 Via - țã lun - gă, să - nã - ta - te, Flo - ri - le dal - be.
 Sã vă mân - tu - ie de rău.

Exersează

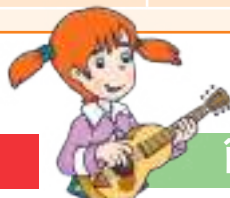
- Intonează cântecul cu bătăi din palme pe sunetele identice.
- Completează tabelul cu informații din colind:

Prilejul cu care se cântă	Cui se adresează	Urările făcute	Numărul de versuri din strofă	Refrenul

Acompaniază

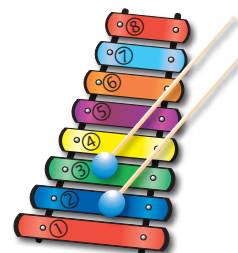
- Intonează cântecul acompaniindu-te cu zurgălăi.

Învățã să cânti la un instrument

Lovește plăcuțele în ordinea menționată mai jos și vei cânta colindul.

3 3 3 3 4 3 2 1 3 4 3 5 5
 3 3 3 5 4 3 2 1 3 4 3 2 1

Din lumea muzicii

Refrenul *Florile dalbe*, des întâlnit în poezia colindelor, avea rostul de a transmite omului calități atribuite plantei: energie și vigoare. Este înrudit cu obiceiul sorcovitului de Anul Nou. Se presupune că, la origine, refrenul era o formulă magică, rostită concomitent cu atingerea persoanei colindate cu o ramură înflorită de măr.

Proiect

- Citește informațiile de mai jos legate de tradiții din diferite colțuri ale țării. Prezintă și tu un obicei din zona în care locuiești. Folosește o foaie A4. Notează în ce constă obiceiul, cine sunt participanții și ce impresii ai despre obicei. Adaugă fotografiile.

TRADIȚII DE CRĂCIUN ÎN ȚARĂ

La Mărișel, o localitate de lângă Cluj, există un obicei străvechi: *Junii* (tinerii) *Mărișelului*. Un grup de 10 tineri necăsătoriți ies în fața bisericii după slujba de Crăciun, dansează și colindă. Mișcările dansului sunt dificile și spectaculoase. Apoi, junii le invită la dans pe fetele din sat. Acest obicei a fost inclus pe lista patrimoniului mondial UNESCO.

La Dumbrăvița, în județul Brașov, se păstrează o tradiție veche de două secole: *ridicatul bradului*. În ajunul Crăciunului, tinerii merg la colindat, iar dimineața împodobesc bradul în casa vătafului (conducătorul colindătorilor). Bradul, înalt de 17 metri, este înălțat de către tineri și rămâne în centrul comunei până după Bobotează.

Colindatul în cete este unul dintre obiceiurile de Crăciun des întâlnite în Muntenia. În unele sate, cetele sunt formate din fete tinere, care colindă flăcăii neînșurați, iar în altele, este invers: tinerii sunt colindătorii, iar fetele îi primesc. Se crede că, prin colindat, sunt alungate spiritele rele, iar sătenii dobândesc sănătate și belșug.

În Muntenia, în prima zi de Crăciun, gospodinele pregătesc *apa norocului*. Aceasta se obține prin amestecarea unei infuzii de plante: mușcată, levănțică și mentă cu agheasmă. Femeile stropesc fiecare încăpere cu acest amestec pentru ca familia să fie sănătoasă și ferită de necazuri.

De cum se lasă postul de Crăciun, tinerii din Valea Jiului se întâlnesc să învețe o formă de teatru popular, *Craii*. Se aleg tineri, în număr impar, care să întruchieze câte un personaj din ziua Nașterii Domnului. Craii redau confruntarea dintre Irod și cei Trei Crai de la Răsărit.

În satele din Transilvania, flăcăii se strâng în cete, pentru a învăța colinde. *Ceata de colindători* este organizată amănunțit. Ei cântă un colind vechi de peste 2000 de ani, intitulat „Împăratul Romei”. Colindul spune povestea Nașterii lui Iisus în timpul împăratului roman Octavian Augustus.

Folclorul copiilor

Amintește-ți

- Citește versurile. Cu ce scop au fost scrise?
- Amintește-ți cântecul *Melc, melc, codobelc*. Explică de ce îi cântă copilul melcului. Intonează și alte cântece din folclorul copiilor, învățate în clasa a II-a.

Nilo, nala, nili, nat
Vrăbiuța a zburat.
Când va-ncepe a cânta
leși afară dumneata.

Reține

Poeziile, numărările sau jocurile muzicale cu autor necunoscut fac parte din folclorul copiilor. La rândul său, acesta face parte din folclorul neocazional și conține: cântece pentru plante, insecte, păsări, animale, pentru lucrurile neînsuflețite, pentru schimbarea vremii sau pentru joc. Adesea, în cântec sunt prezente exclamații, onomatopee (*cioc!, boc!, zbang!*) sau situații comice.

Învăță un cântec

Soarele

(după auz)

din folclorul copiilor

Potrivit

Ră-sai, soa-re, fră-ți-oa-re, ră-sai, soa-re, fră-ți-oa-re.

Refren

Ră-sai, soa-re, pes-te munți,
Ră-sai și pe ca-pul meu

Pe-ste ca-se, pes-te curți. Ră-sai pes-te tot pă-mân-tul și as-cul-tă-i ve-sel cân-tul.
Și pe tot trup-șo-rul meu. De la cap pân' la pi-cioa-re și mă lu-mi-nea-ză, soa-re.

Exersează

- Intonează cântecul și marchează prin bătăi din palme cele mai înalte sunete și prin lovirea coapselor cele mai joase sunete.
- Identifică notele corespunzătoare silabelor colorate de sub portativ și intonează-le.

Acompaniază

- Intonează cântecul și acompaniază cu percuție corporală așa cum dorești.
- Intonează cântecul și acompaniază cu clopoțel la strofă și cu percuție corporală la refren.

Învață un cântec

Cântec pentru insecte:

Licurici

din folclorul copiilor

Li - cu - rici, Cu ochi mici, Vi - no sea - ra pe a - ici.

Cântec pentru plante:

Volbură* frumoasă

din folclorul copiilor

Jucăuș

(după auz)

Vol - bu - ră fru - moa - să, Zboa - ră să - nă - toa - să,

Nu te a - gă - ța de mi - ne, Te - a - gă - ța de mă - ră - ci - ne.

Cântec pentru joc:

Unca donca

Jucăuș

(după auz)

Un - ca, don - ca, trei măr - ge - le, Țui, țui,
A - cri, ma - cri, flo - ri - ce - le,

pa - pa - gal, Moș Du - mi - tre, ieși a - far'!

Exersează

- Intonează pe note cântecul *Licurici*.

Creațiile mele

Completează versurile pentru a crea o numărătoare asemănătoare celor din folclorul copiilor. Creează o melodie pe versurile realizate.

Pe o floare de sulfină
Se așază o ....
Să ne spună, dragi copii,
Că al doilea ...

Știi că...

În anul 1928, etnomuzicologul ** Constantin Brăiloiu a întemeiat Arhiva de folclor din cadrul Societății Compozitorilor Români? Mulți muzicologi au colindat satele românești, au ascultat piese din folclor, au înregistrat și au întocmit culegeri de folclor și cântece pentru copii, care s-au păstrat până astăzi.

* volbură: plantă cu tulpina agățătoare, numită și rochița-rânduncii

** etnomuzicolog: persoană care se ocupă cu studiul folclorului muzical

Sunetul și nota fa

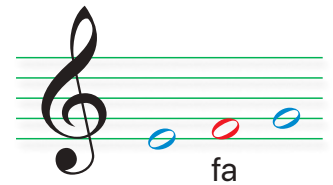

- Citește versurile și intonează după auz sunetele din penultimul vers.

Reține

Sunetul **fa** se află între **mi** și **sol**. Nota **fa** se scrie pe primul spațiu al portativului, între prima și a doua linie a portativului.

Primul spațiu, vei vedea,
Este casă pentru **fa**.
Vocea de la **sol** coboară
Către **fa** cântând pe scară.
La, sol, fa, la, sol, fa!
Ce frumos vei intona!

Învățăm un cântec

Arici Pogonici

A - rici, a - rici Po - go - nici, Stai de joa - că Cum îți toa - că,
Că a - șa, și azi și mâi - ne, Ne în - ve - se - lim cu ti - ne.

Numărătoare

(după auz)

din folclorul copiilor

Într-un co-pă - cel, Stă un gân-dă - cel, Și nu-mă-ră, u-nu,doi, leși a-fa-ră din-tre noi.

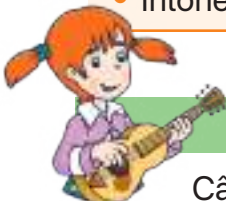

Exersează

- Identifică notele învățate pe portativ și intonează-le.
- Intonează cântecul și marchează sunetul **fa** prin bătăi ușoare pe bancă.
- Scrie, pe un portativ, în caiet, notele **sol, mi, la, fa**, după cum îți arată legenda:

- Intonează sunetele corespunzătoare notelor scrise la exercițiul anterior.

Cântă la un instrument

Cântă la orgă cântecul *Arici Pogonici*.

Învață un cântec

Suntem la și fa

(după auz)

Autor: Florentina Chifu

Potrivit

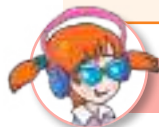
Ne cu - noaș - teți bi - ne, Sun - tem la și fa.

Cân - tă ori - și - ci - ne: La, fa, la, fa, sol, sol, la, sol, mi.

Exersează

- Identifică notele învățate pe portativ și intonează cântecul pe note.
- Cântă împreună cu un coleg ca solist. Tu vei fi **la**, iar colegul va fi **fa**. Prima parte o va cânta corul, iar la partea pe note, fiecare solist va intona sunetul care îi revine.
- Interpretează cântecul însoțit de varianta instrumentală din manualul digital.

Audiază

- Ascultă pe internet piesa *Banu Mărăcine*, joc popular din Oltenia, și urmărește pe partitură notele **fa**. Apoi, ascultă *Rapsodia Română nr. 1*, de George Enescu, și ridică brațele sus când recunoști piesa *Banu Mărăcine*.

Banu Mărăcine

Joc popular din Oltenia

Repede

Compozitori celebri

GEORGE ENESCU (1881-1955)

George Enescu este cel mai important muzician român. A manifestat de mic copil un talent muzical extraordinar. La vârsta de 7 ani, a fost înscris la Conservatorul de Muzică din Viena, pe care l-a absolvit la 12 ani.

Admirat de regina Elisabeta a României, era deseori invitat să susțină recitaluri pentru vioară la castelul Peleș din Sinaia.

Creația sa numără lucrări precum: *Rapsodiile române nr. 1 și 2*, sonate pentru pian, sonate pentru pian și vioară, simfonii, cvartete, cantata *Vox Maris* și opera *Oedip*. Piesa *Banu Mărăcine* este minunat prelucrată de George Enescu în *Rapsodia Română nr. 1*. În cinstea compozitorului, în fiecare an impar, se organizează Festivalul *George Enescu*, la care participă orchestre și soliști de mare valoare din întreaga lume.

Dansurile

Audiază

- Ascultă piesa „Hora mare”.
- În ce mișcare se cântă piesa?
- Ce instrumente execută melodia?
- Ce mișcare sugerează aceasta?

Reține

Dansurile populare fac parte din folclor. Unele au loc cu diferite ocazii, iar altele fac parte din folclorul neocazional*.

Hora este un dans românesc vechi, răspândit în toată țara. Se joacă de către femei și bărbați, în cerc mare, dansatorii ținându-se de mâini. Mișcarea este potrivită.

* *folclor neocazional*: creația populară care nu se cântă sau nu se dansează cu un anumit prilej.

Învăț un cântec

Hora mare

(după auz)

din folclorul copiilor

Potrivit

1. Frun-ză ver-de de ci-coa-re, Tra, la, la, la, la, la, Hai să tra-ge m ho-ra ma-re!

2. Să ju-căm ho-ra pe loc. Tra, la, la, la, la, la, Și s-a-vem me-reu no-roc.

Tra, la, la, la, la, la Și-na-in-te și-na-poi, Tra, la, la, Tra, la, la, la, la, la Tot mai lin, mai lin, mai lin. Tra, la, la, la, la, la

la, la, la, Cum se jo-că pe la noi. Tra, la, la, la, la, la. la, la, la, Ca soa-re-le pe se-nin. Tra, la, la, la, la, la.

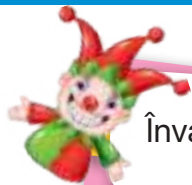
Mișcare pe muzică

Învățați pașii de horă: așezați-vă în cerc, prinși de mâini. Îndoți coatele. Executați doi pași înainte și doi pași înapoi.

Se începe cu piciorul drept, urmat de piciorul stâng. Apoi executați din nou aceiași pași înainte și o bătaie cu stângul. Urmează doi pași înapoi, începând cu stângul, și se execută o bătaie cu dreptul. După ce ați învățat bine pașii, formați două grupe: o grupă va cânta melodia, cealaltă grupă va dansa. Repetați cântecul și inversați sarcinile grupelor.

Din lumea dansului

- Hora face parte din folclorul neocazional, dar poate fi jucată și cu anumite prilejuri.
- Hora miresei sau „Nuneasca” se cântă și se joacă la nuntă.
- Hora are multiple variante și denumiri: horă lungă, bătuță, bătrânească sau boierească.

Învață melodia unui alt dans popular.

Învață un cântec

Mândru-i jocul Hațegana

(după auz)

după Gheorghe Șoima

Potrivit

1. Mân - dru - i jo - cul Ha - țe - ga - na. Tra, la, la, la, la, la, la, la, Nu - mai să iei bi - ne sea - ma.
 2. 'Na - in - te și pe sub mâ - nă. Tra, la, la, la, la, la, la, la, Să tot joci o săp - tă - mâ - nă.

Tra, la, la, la, la, la Tra, la, la, la, la, la, la, la. Tra, la, la, la,
 Tra, la, la, la, la, la Tra, la, la, la, la, la, la, la. Tra, la, la, la,
 la, la, la, la. Tra, la, la, la, la, la, la, la, Mân - dră - i Ha - țe - ga - na.

Mișcare pe muzică

Învățați cele două părți ale jocului Hațegana:

- 1 Grupați-vă în perechi fată-băiat. Pe durata primului vers, perechile, ținându-se de mâini, se vor plimba în semicerc – fata stând în dreapta băiatului. Când ajungeți la „Tra, la, la”, fata, ținându-se de mână cu băiatul, va trece în partea stângă. Se vor repeta cele două mișcări pe următoarele două versuri.
- 2 La refren, fata va fi învârtită pe sub brațul băiatului. Învățați bine pașii de joc, apoi formați două grupe: o grupă va cânta melodia, a doua grupă va dansa. Apoi inversați sarcinile grupelor.

Reține

Hațegana este numele unui dans popular românesc răspândit în centrul și sudul Transilvaniei. Dansul se joacă în perechi, într-o mișcare potrivită. Hațegana se compune din două părți: deplasarea perechilor în semicerc și învârtirea fetei pe sub brațul băiatului.

Audiază

- Audiază melodia unui alt dans popular: Brașoveanca. Din ce zonă crezi că provine? În ce mișcare se dansează?
- Citește versurile melodiei ascultate și aplică pașii de dans sugerați de text.

Doi pași înainte
 Și doi înapoi,
 Asta-i Brașoveanca,
 (mișcări ca la versul 1)
 Se joacă pe la noi.
 (mișcări ca la versul 2)

Dă fata la stânga
 Și dă fata la dreapta,
 Dă fata la stânga,
 Asta-i Brașoveanca.
 (mișcări ca la versul 6)

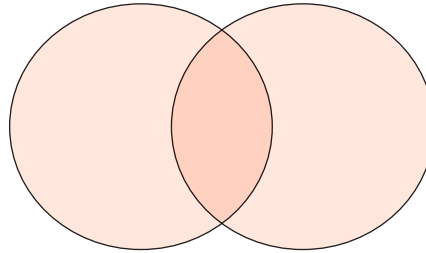
Învăță despre diagrama Venn

Diagrama Venn te ajută să înțelegi mai ușor asemănările, diferențele și legăturile dintre idei, obiecte, evenimente sau teme studiate.

Cum procedezi?

Pentru a putea lucra după această metodă, trebuie să desenezi două cercuri care se suprapun, ca în imaginea de mai jos.

În primul cerc, notezi elementele caracteristice primului obiect, eveniment, concept. În al doilea cerc, scrii elementele caracteristice celui de-al doilea termen. În partea comună, notezi elementele comune celor doi termeni.

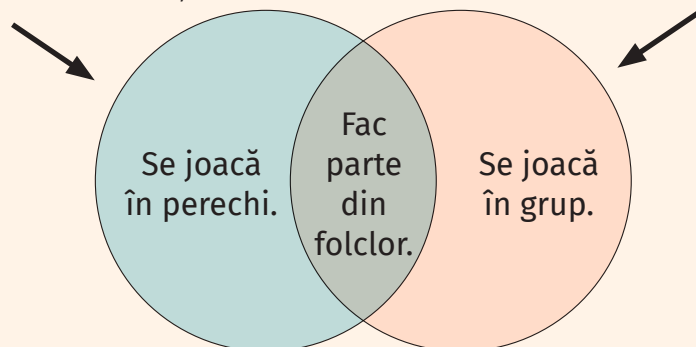
Exersează

Realizează o diagramă Venn, în care să compari cele două dansuri învățate. Poți lucra singur sau în perechi.

La final, expuneți lucrările și comparați-le.

Mândru-i jocul Hațegana

Hora

Portofoliu

- Alege două cântece pe care le îndrăgești din folclorul copiilor și compară-le, folosind diagrama Venn. Realizează diagrama pe o fișă care va fi adăugată în portofoliul tău.

Recapitulare

- Recunoaște genurile muzicale prezentate în versurile de mai jos:

O cântăm din casă-n casă,
Gazdele ne pun la masă.
La poartă, la geam și-n tindă
Se-aude-n sat o ...

Chiar de-i frig sau vreme bună,
O jucăm tot împreună.
Ne e dragă tuturora,
Hai, români, să-ntindem ...

Învăță un cântec

Repejor

Cântec de joc

(după auz)

din folclorul copiilor

1. Joa - că, fa - tă, ce-i ju - ca, Tra, la , la, la, la. Joa - că, fa - tă, ce-i ju - ca,
2. Joci, bă - ie - te, ce-i ju - ca, Joci, bă - ie - te, ce-i ju - ca,

Tra, la, la, la, la. Vin' a - ca - să, că-i mân - ca, Tra, la, la, la,
Vin' a - ca - să, că-i mân - ca,

la. Vin' a - ca - să, că-i mân - ca. Tra, la, la, la, la.
Vin' a - ca - să, că-i mân - ca.

Exersează

- Intonează cântecul și acompaniază cu jucăria preferată pe silabele *tra, la, la*.
- Identifică notele învățate în prima parte a cântecului și cântă-le.
- Intonează cântecul cu bătăi din palme pe nota **fa**.
- Completează pe caiet cu date din cântec.

Cărui gen muzical aparține	Note învățate întâlnite	Pași de dans	Impresii

Mișcare pe muzică

Execută pașii de horă învățați în această unitate, în timp ce colegii tăi intonează piesa.

Din lumea dansului

BRAȘOVEANCA este un dans foarte cunoscut în Transilvania. Perechile se țin astfel: mâinile drepte împreunate în față, iar cele stângi în spate. Dansatorii se așază în coloană și execută pașii de dans din ce în ce mai rapid, în ritmul accelerat al melodiei.

Evaluare

1. Stabilește valoarea de adevăr a enunțurilor scriind în caiet **A** (adevărat) sau **F** (fals).
  - a. Colindul face parte din folclorul ocazional.
  - b. *Hațegana* este numele unui dans răspândit în centrul și în sudul Transilvaniei.
  - c. Din folclorul copiilor fac parte cântece, poezii, numărători și jocuri.
  - d. Nota **fa** se scrie pe al doilea spațiu al portativului, lângă **sol**.
RASPUNS **F**, deoarece nota **fa** se scrie pe primul spațiu al portativului.
2. Scrie pe caiet ce gen muzical ilustrează fiecare imagine:

3. Scrie pe caiet, pe un portativ, notele corespunzătoare sunetelor cântate de copii.

4. Scrie trei enunțuri despre colind.
5. Cântă, la alegere, unul dintre cântecele din folclorul copiilor învățate și acompaniază-te cu instrumentul preferat.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Scrie cele trei răspunsuri corecte la întrebări.	Scrie două răspunsuri corecte la întrebări.	Scrie doar un răspuns corect.
2	Scrie cele trei genuri muzicale ilustrate.	Scrie două genuri muzicale ilustrate.	Scrie un singur gen muzical.
3	Scrie corect cele cinci note.	Scrie corect patru note.	Scrie corect două note.
4	Scrie trei enunțuri despre colind.	Scrie două enunțuri despre colind.	Scrie un enunț despre colind.
5	Cântă un cântec din folclorul copiilor, știe versurile, melodia și se acompaniază cu un instrument.	Cântă cântecul cu melodie și versuri, dar fără acompaniament.	Cântă melodia cu ajutor din partea colegilor.

Nu uita să completezi Fișa de observare a comportamentului (pagina 86) pentru această unitate de învățare.

Unitatea 4

Tărâmul sunetelor

Înăuntru sau afară
Sunetele ne-nconjoară!
Valuri, susur de izvoare,
Trilurile-ncântătoare,
Instrumente fermecate,
Dar și zgomote ciudate.
Iar din clase, zi de zi,
Cântece pentru copii.

- Ce sunete se aud din mediul înconjurător?
- Care este instrumentul tău preferat? De ce?
- Există două voci identice? Motivează răspunsul tău.

Conținuturi

- Sunete lungi/scurte
- Percuție corporală diversă
- Timbrul
- Sunete vocale
- Sunete instrumentale
- Sunetul și nota **do**¹

Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 3.1; 3.2

Jocul duratelor

Imită sunetul:

- trenului: Uuuuuuu!
- motorului mașinii: Vuu! Vuu!
- sirenei mașinii: Ni, no, ni, no!

Care sunet durează mai mult și care durează mai puțin?

Observă reprezentarea prin linii a duratei sunetelor produse de animale.

lepurașul: Țup Țup Țup Țup Țup

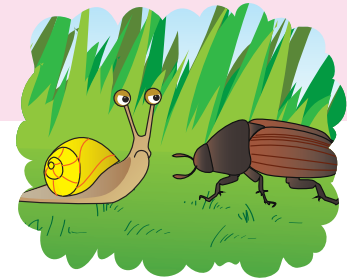
Ursul: Mor mor mor mor mor

Sunet mediu	Sunet scurt
—	—
Ta	Ti

Învățăm un cântec

Melcul supărat

Potrivit

(după auz)

din folclorul copiilor

1. Vi - ne mel - cul su - pă - rat, O fur - ni - că l-a piș - cat,
 2. Și din gu - ră el stri - ga: Fugi de-a - i - cea, nu mai sta!

Și cum vi - ne păș, păș, păș, În - tâl - ne - ște-un că - ră - buș.
 Dă - te-n - co - lo, nu sta-n drum, Că te iau în coar - ne-a - cum.

Exersează

- Scrie pe caiet din ce gen muzical face parte acest cântec.
- Intonează cântecul și acompaniază cu bătăi din palme pe duratele scurte (**ti**) și cu bătăi din picior pe duratele medii (**ta**).
- Citește ritmic cântecul, înlocuind silabele versurilor cu silabele ritmice **ta** și **ti**.
- Citește ritmic fragmentul și scrie în caiet versurile potrivite acestora din variantele de mai jos:

Cioc! Boc! Treci la loc!

Cip, cirip! Cip, cirip!

Cu-cu-ri-gu! Ga-gu!

Melc, melc, codobelc!

Ala, bala, portocala!

Sorcova, vesela!

Mămăruță, ru-ță!

Pește, peștișor!

Percuție corporală diversă

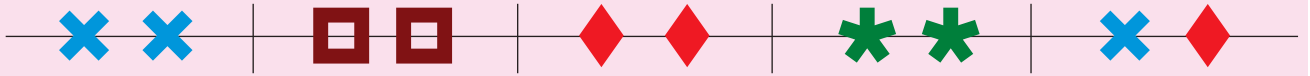
Joc muzical

Codul secret al percuției corporale

Reține semnificația fiecărui semn al codului de mai jos pentru a realiza percuția corporală pe tot parcursul manualului.

- ✕ bătaie din palme   □ pocnet din degete
- ◆ bătaie din picior   ☆ lovire ușoară a coapselor

Execută mișcările de percuție corporală de mai jos:

Instrumentele de percuție produc sunete atunci când instrumentistul le atinge, le lovește sau le scutură. Aceste tehnici pot fi aplicate și asupra corpului uman.

Reține

Cele patru procedee de bază ale percuției corporale sunt:

- bătaia din picioare, tropăitul;
- lovirea ușoară a coapselor (fie coapsa stângă, fie cea dreaptă sau ambele deodată);
- bătaia din palme;
- pocnetul din degete.

Există însă și alte posibilități de a produce astfel de sunete, ce includ: lovirea pieptului, clic cu limba în cerul gurii, frecarea palmelor.

Exersează

Adaugă noi semne în codul secret al percuției.

- ↑ clic cu limba în cerul gurii   ◆ lovirea pieptului
- ↵ frecarea palmelor   ● bătaie din palme cu brațele ridicate deasupra capului

Execută mișcările de percuție corporală de mai jos:

Creațiile mele

Creează exerciții ritmice folosind percuția corporală. Demonstrează exercițiile în fața colegilor, urmând ca aceștia să le repete identic.

Învață un cântec

Cânt cu prietenii mei

(după auz)

– bătaie din palme   – bătaie din picior

Muzică și versuri: Florentina Chifu

Am mulți pri - e - teni, Un, doi, trei! Cântă și tu a - cum cu ei O me-lo-

di - e cu bu-cu - ri - e, Cântă a - șa: Tra, la, la, Tra, la, la.

Exersează

- Intonează cântecul executând percuția corporală menționată pe portativ.
- Adaugă percuției corporale existente alte mișcări.

Exemple: lovirea coapselor pe sunetele cu durată medie;
lovirea pieptului pe sunetele cu durată scurtă.

Audiază

Vizionează pe internet piesa *The Bare Necessities* (Strictul necesar) din filmul de desene animate *Cartea junglei*.

Urmărește mișcările pe muzică ale celor două personaje principale, Mowgli și Baloo, și execută-le și tu. Adaugă mișcări de percuție corporală potrivite ritmului melodiei și acțiunii filmului.

Joc muzical

Numărați până la 8 și stabiliți mișcări de percuție corporală pe fiecare număr.

Exemple: 1 – bătaie din palme;
2 – pocnet din degete;
3 – bătaie din picior;
4 – clic cu limba în cerul gurii etc.

Apoi, vă deplasați pe muzică, iar conducătorul jocului spune o cifră de la 1 la 8. Jucătorii vor executa mișcarea de percuție corporală corespunzătoare.

Portofoliu

Planifică-ți, în săptămâna care urmează, activități de muzică și mișcare pe care să le desfășori cu prietenii tăi. Discută cu aceștia și notează activitățile pe o foaie A4. La sfârșitul săptămânii, scrie impresii despre ceea ce ați realizat împreună.

Timbrul

În jurul nostru sunt o mulțime de sunete. Descoperă-le!

Jocul sunetelor

Rostește pe o singură expirație silabele care imită sunetul produs de:

- claxonul mașinii: **Tiiiiiiiiiiiiitt!**
- motorul avionului: **Vuuu, vuuu, vuuuu!**
- ploaie: **Pic, pic, pic!**
- privighetoare: **Liru, liru!**

Ascultă pe internet sunetele pădurii. Ce sunete recunoști?

Poveste în lanț: La pădure

Compuneți împreună o poveste cu onomatopee. Porniți de la enunțul: „Într-o dimineață, familia lui Andrei a pornit cu mașina la pădure: *vum!, vum!*” Adăugați, pe rând, câte un enunț care să conțină onomatopee și creați o poveste.

Reține

Când asupra unui obiect acționează o forță, acesta vibrează și produce sunete muzicale sau zgomote.

Zgomotele nu sunt sunete muzicale și nu sunt plăcute auzului.

Învăță un cântec

Nor, nor drăgălaș

(din folclorul copiilor)

Nor, _____ nor, _____ dră - gă - laș, A - dă ploa - ie, no - u - raș!
Ca să creas - că gră - ne - le, Să se fa - că pâi - ni - le.

Exersează

- Identifică pe portativ notele învățate și intonează-le.
- Intonează cântecul și marchează durata sunetelor: cu un clopoțel, sunetele scurte, și cu tobița, sunetele medii.
- Amintește-ți cântecele *Cuc, cuculeț, Școala bobocilor* și intonează-le. Scrie în caiet ce sunete din natură prezintă.

Lucrăm împreună

- Împărțiți-vă în două grupe cu următoarele sarcini:

Grupa 1: va intona cântecul

Grupa 2: va rosti silabele *Pic, pic, pic* după formula

- Intonați împreună cântecul, schimbând sarcinile grupelor.

Învață un cântec

Ciripit de păsărele

(după auz)

Versuri: Florentina Chifu

Muzica: Petre Ștefănescu

1. Trei sca-tii cu vo - ce bu - nă Și trei pi - ți - goi haz - lii Vor să cân - te
2. Cu ba - ghe - ta un sti - cle - te Di - ri - jea - ză - n zori de zi. Le dă to - nul

îm - pre - u - nă: Lu, ri, la, lu, ri, li! Săr - bă - toa - re e - n vâl - cea, Tri - luri
pe - un sca - ie - te:

ve - se - le - n ză - voi. Lu, ri, la, chir, chir, tu, ra! Ci - ri - pit și cân - turi noi.

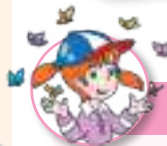
Exersează

- Intonează cântecul și marchează cu tobița silabele *Lu, ri, la, chir, chir, tu, ra*.
- Acompaniază-te suflând într-o jucărie de lut în formă de pasăre, umplută cu apă.
- Amintește-ți regulile de cântare corectă învățate în **unitatea 1** și scrie o listă cu acestea. Menționează de ce trebuie să privești la dirijor în timpul cântării.
- Scrie enunțuri în care cuvântul *baghetă* să aibă înțelesuri diferite de cel din cântec. Ilustrațiile de mai jos te vor ajuta.

Știi că...

Bagheta este un bețișor subțire din lemn, os sau metal, cu care dirijorul conduce orchestra? Bagheta îl ajută să țină împreună ansambluri care pot avea mai mult de 100 de instrumentiști.

Creațiile mele

Încearcă să redai ciripitul păsărilor, folosind silabele și sunetele care îți se par sugestive. Folosește același număr de silabe utilizat în cântec la triluri. Intonează cântecul cu ciripitul creat de tine.

Sunete vocale

Descoperă

Joc: Baloane cu sunete

- Aduceți la școală șase recipiente cu soluție pentru baloane de săpun. Șase colegi vor sufla baloanele la indicația conducătorului jocului. Fiecare dintre voi își va alege un balon din cele produse pentru care va emite un sunet. Când balonul se va sparge, sunetul se va opri. Poți să reiei sunetul o dată, cu alt balon de săpun. Ascultă sunetele produse de colegi și caută să descoperi vocea colegului tău/colegei tale de bancă sau a prietenului tău/prietenei tale în marea de sunete. Cum ai reușit să o recunoști?

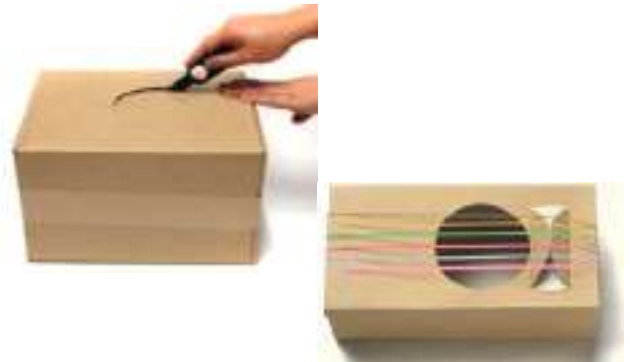

Reține

Fiecare voce are o sonoritate proprie, specifică, prin care se deosebește de celelalte. Această calitate a sunetului se numește **timbru**. După timbru, vocile se împart în voci de copii și voci de adult (femeie, bărbat).

Experimente cu sunete

1. Decupează un cerc în capacul unei cutii de pantofi. Întinde câteva benzi de elastic de grosimi diferite peste cutia de pantofi, în ordinea grosimii.
2. Trage, pe rând, de fiecare elastic și observă tipurile de sunete pe care le auzi. Ce legătură este între grosimea elasticului și sunetul scos?

Descoperă

- Benzile groase vibrează mai încet și scot sunete mai joase. Benzile subțiri vibrează mai repede și scot sunete mai subțiri. Cu cât tragi de elastic mai tare, cu atât vibrațiile și sunetele sunt mai puternice.
- Timbrul vocii noastre ține de lungimea și de grosimea corzilor vocale. Cu cât sunt mai scurte și mai înguste, cu atât vocea e mai înaltă și invers.

Sunetele muzicale instrumentale

Joc muzical

Ghicește instrumentul

Pune capul pe bancă și ascultă sunetele instrumentelor din manualul digital. Recunoaște instrumentul care a fost folosit. Cum ți-ai dat seama?

Reține

Fiecare instrument are sonoritatea sa, adică timbrul său: luminos, grav, gingaș, puternic, strălucitor.

După modul de producere a sunetelor, instrumentele se grupează în: instrumente cu coarde, instrumente de percuție și instrumente de suflat.

Instrumente cu coarde

Instrumente de suflat

Instrumente de percuție

Audiază

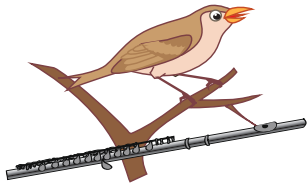
- Ascultă povestea muzicală *Petrică și lupul*, de Serghei Prokofiev.

În această poveste muzicală, Petrică, ajutat de o pasăre, reușește să îl prindă pe lupul cel rău care o înghițise pe prietena lui, rața. Vânătorii vor să împuște lupul, dar Petrică le propune să îl ducă la grădina zoologică. Petrică, urmat de celelalte personaje în frunte cu bunicul său, pornește spre grădina zoologică.

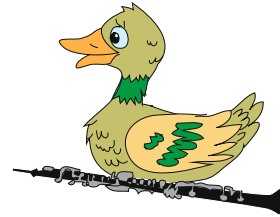
Pe drum, rața se aude măcănind din stomacul lupului.

Fiecare personaj poate fi recunoscut prin melodia și timbrul instrumentului care îl reprezintă. Poți viziona pe internet și desenul animat cu același nume.

Pasărea, cu trilurile ei melodioase, este redată prin sunetele gingașe ale flautului.

Rața, cu măcănițul ei, este ilustrată prin timbrul duios-hazliu al oboiului.

Pisica, stând la pândă să prindă păsărica, este redată prin sunetele catifelate ale clarinetului.

Bunicul cel sfătos, cu voce răgușită, este redat de sunetele fagotului.

Lupul cel viclean și lacom apare pe sunetele grave (joase) ale cornilor.

Viorile și alte instrumente cu coarde cântă o melodie veselă și zglobie, așa cum e Petrică.

Vânătorii sunt redați de sunetul tobelor, iar împușcăturile acestora, de loviturile timpanelor.

Compozitori celebri

Știi că...

Serghei Prokofiev a compus muzica basmului *Petrică și lupul* la comanda unui teatru pentru copii din Moscova în 1936? De la premieră și până astăzi, lucrarea a fost interpretată în întreaga lume de orchestre și povestitori celebri.

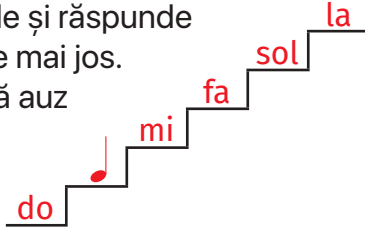
SERGHEI PROKOFIEV (1891-1953) a fost un pianist și compozitor născut în Ucraina. De mic copil îi plăcea să inventeze povești și să compună muzică. Basmul muzical „Petrică și lupul” a fost compus special pentru a-i face pe copii să înțeleagă cât de diferite sunt instrumentele muzicale. Prokofiev a ales pentru fiecare personaj timbrul instrumental care să-l reprezinte cel mai bine. Fiecare personaj din basm are o melodie sau o temă care îi anunță prezența. Tema muzicală este o melodie scurtă, foarte frumoasă și ușor de reținut. Ea caracterizează personajul din punct de vedere muzical.

Sunetul și nota do¹

- Citește versurile și răspunde la întrebările de mai jos. Intonează după auz sunetele de pe scărița alăturată.

- Cum se aude sunetul **do** față de sunetele învățate până acum?
- Cum va fi scris pe portativ?

*Eu sunt **do** și te salut!
La cânt sunt neîntrecut!
Ca să mă scrii e necesară
Linie suplimentară
Ce o pui sub portativ.
Eu sunt **do** și-s guraliv!*

Reține

Sunetul **do** se cântă mai jos decât celelalte sunete învățate.

Nota **do** se scrie sub portativ, pe o linie suplimentară, trasată la aceeași distanță față de prima linie a portativului.

Învăță un cântec

Uite-așa, așa!

(după auz)

Autor: Florentina Chifu

1. Ui - te-a - șa pic - tea - ză A - na. Ui - te, ui - te-a - șa!
2. Ui - te-a - șa dan - sea - ză Do - ra. Ui - te, ui - te-a - șa!

Pe-un pe - re - te pu - ne ra - ma. Ui - te-a - șa, a - șa!
Și ne pla - ce tu - tu - ro - ra. Ui - te-a - șa, a - șa!

Exersează

- Intonează cântecul marcând cu bătăi din palme sunetul **do¹**.
- Identifică pe portativ notele învățate și intonează-le.
- Cântă un vers cu vocea și un vers în gând.
- Scrive, pe un portativ, în caiet, notele **sol**, **mi**, **la** și **do¹**, după cum îți arată legenda.

- Intonează sunetele corespunzătoare notelor scrise în caiet.

Învăță un cântec

Toba

Potrivit din folclorul copiilor

1. To - ba ma - re su - nă ta - re bum, bum, bum,
bum, bum, bum, Al - tă me - lo -
di - e n-a - re, bum, bum, bum, bum, bum, bum.

Exersează

- Intonează cântecul marcând cu clopoțelul sunetele **do**.
- Intonează cântecul și acompaniază cu bătăi ușoare pe bancă pe sunetele scurte ca durată.

Lucrăm împreună

- Împărțiți-vă în două grupe și intonați astfel:
Grupa 1: va intona cântecul;
Grupa 2: va rosti silabele *Bum, bum, bum, bum, bum*, după formula

- Intonați împreună cântecul, schimbând sarcinile grupelor.

Muzica și tehnologia

Intră de pe tabletă, telefon, laptop sau PC pe Chrome Music Lab, aplicație care îți permite să creezi propriile cântece. Deschizi aplicația, dai click pe Experiments, folosești sunetele și ritmurile dorite pentru a crea un cântec. Apoi îl salvezi și îl poți trimite prietenilor tăi. Poți compune așa cum dorești, ba chiar îți poți transforma propriile desene în muzică. Nu trebuie să îți faci cont. Intră pe site și începe să compui.

Știi că...

Disneyland, orașelul copiilor din Statele Unite, se poate lăuda cu cea mai mare tobă care a existat vreodată. Diametrul* acestei tobe uriașe este de 30,15 m, iar greutatea de 204 kg. Pentru a putea fi deplasată, este necesară intervenția unui tractor.

*diametru: segment de dreaptă care unește două puncte opuse ale unui cerc.

Proiect

PAGINI MUZICALE

Împărțiți-vă în grupe de câte 4 elevi. Reascultați basmul muzical *Petrică și lupul* și amintiți-vă instrumentele care reprezintă personajele. Ilustrează momentele principale din basmul muzical. Dă-le titluri sugestive. Așază ilustrațiile în ordinea desfășurării acțiunii.

Compozitorul Serghei Prokofiev a lăsat intenționat povestea fără sfârșit pentru ca voi să vă imaginați ce va urma. Reușește rața să iasă din stomacul lupului? Ce s-ar mai putea întâmpla pe drumul spre grădina zoologică? Continuați povestea și ilustrați finalul.

Prezentați legătura dintre personaje și instrumentele muzicale prin care sunt redade. Urmăriți etapele de lucru de mai jos, pentru a desena două dintre instrumentele din basm.

Țineți cont în realizarea proiectului de următoarele criterii:

Contribuția elevului	Gradul de cooperare	Produsul	Prezentarea produsului
Acceptarea și îndeplinirea sarcinilor	Lansarea de idei și informații relevante	Conținutul produsului este potrivit cerințelor	Respectarea cerințelor de prezentare
Oferirea de idei și soluții	Argumentarea propriei idei	Produsul arată deosebit	Formularea unor concluzii
Respectarea cerinței și a timpului de lucru	Încurajarea celorlalți membri ai echipei		Utilizarea limbajului adecvat

TURUL GALERIEI

Realizați o expoziție a produselor lucrate de voi.

Un reprezentant al grupei va fi ales ca ghid și va sta lângă produsul obținut.

Membrii grupelor vizitează galeria, adresează întrebări și pot scrie observații în subsolul foii. Fiecare grupă își reexaminează proiectul și îl poate îmbunătăți ținând cont de observațiile făcute de colegi.

Recapitulare

- Realizează o cercetare pentru a afla ce părere au colegii tăi despre poluarea fonică*. Completează tabelul de mai jos scriind părerile lor. Scrie pe o foaie A4 care sunt concluziile în urma cercetării.

Surse de zgomot	Zgomote produse	Soluții pentru reducerea zgomotului
Pe strada ta		
În cartier		

Învață un cântec

Copăcelul (după auz)

Potrivit

Muzica: Corneliu Meres

1 { Co - pă - ce - lul din gră - di - nă Pri - mă - va - ra a - n - ver - zit.
 Și cu - o ra - ză de la soa - re Alb ca nea - ua a - n - flo - rit.
 2 { Pri - mă - va - ra co - pă - ce - lul De o - mizi l - am cu - ră - țat.
 Și în toam - na ur - mă - toa - re Rod bo - gat am a - du - nat.

Co - pă - cel, co - pă - cel, Te iu - besc de mi - ti - tel, mi - ti - tel.

Exersează

- Identifică notele învățate în cântecul *Copăcelul* și intonează-le. Marchează fiecare sunet **do** cu bătăi din palme. Alege o mișcare de percuție corporală pe care să o execuți pe refrenul cântecului.
- Intonează cântecul schimbându-ți vocea de fiecare dată: ca a lui Mickey Mouse, ca a Albei-ca-Zăpada, ca a unei zâne, ca a unui căpcăun, ca a lui Donald Duck.
- Citește ritmic duratele și alege din variantele de mai jos versurile potrivite:

- Melc, melc, codobelc;
- Iepuraș, drăgălaș;
- Gărgăriță, riță.

Vioara produce sunete prin
 Asupra pianului se acționează prin
 Toba este un instrument de
 Chitara produce sunete prin

ciupire.
 frecarea arcușului.
 lovirea corzilor.
 percuție.

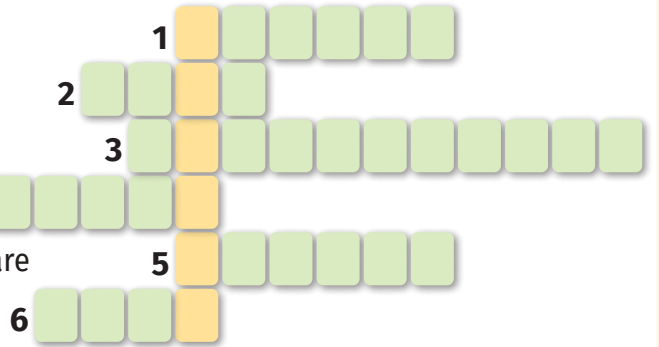

* poluare fonică: zgomotele care pun în pericol sănătatea oamenilor și a viețuitoarelor

Evaluare

1. Scrie cuvintele corespunzătoare definițiilor. Descoperă cuvântul aflat pe verticală.

1. Interpret care cântă singur.
2. Mai multe persoane care cântă împreună.
3. Sunetele muzicale pot fi produse de vocea umană sau de... .
4. Sunete foarte neplăcute.
5. Calitate a sunetului care face ca fiecare voce să aibă o sonoritate specifică.
6. Sunetele muzicale vocale sunt produse de... .

2. Scrie pe caiet numărul imaginilor care prezintă exemple de percuție corporală. Verifică împreună cu un coleg dacă ai rezolvat corect.

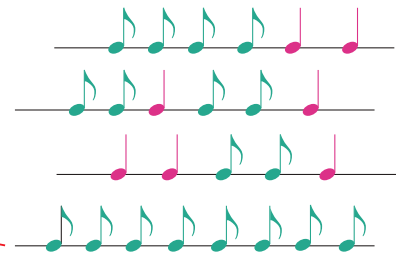

3. Unește fiecare vers cu combinația ritmică potrivită:

Melc, melc, codobelc

Mămăruță, ru-ță!

Ala, bala, portocala

Iepuraș, drăgălaș

4. Scrie trei enunțuri despre un instrument învățat în această unitate.

5. Intonează un cântec în care să se afle sunetul do, învățat în această unitate.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Scrie cele șase cuvinte.	Scrie patru cuvinte.	Scrie două cuvinte.
2	Scrie numerele celor trei imagini.	Scrie numerele a două dintre imagini.	Scrie numărul unei imagini.
3	Unește corect cele trei versuri cu combinațiile ritmice potrivite.	Unește două versuri cu combinațiile ritmice potrivite.	Unește corect un vers cu combinația ritmică potrivită.
4	Scrie trei enunțuri.	Scrie două enunțuri.	Scrie un enunț.
5	Intonează corect cântecul.	Intonează cântecul cu mici ezitări.	Intonează cântecul cu sprijin din partea colegilor.

Nu uita să completezi Fișa de observare a comportamentului (pagina 86) pentru această unitate de învățare.

Unitatea 5

Muzică și acompaniament

*Am o tobă de ritm plină,
Xilofon și tamburină.
Și cânt orice melodie
Cu voce și jucărie.
Muzica în jur vibrează,
Cântă și acompaniază!*

- Ce jucării muzicale observi în imagine?
- Cum produc sunete aceste instrumente?
- Cum le poți folosi în timp ce cânți?

Conținuturi

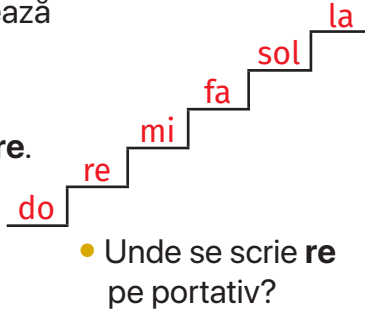
- Sunetul și nota **re**
- Jucării muzicale
- Orchestra de jucării muzicale
- Sunetul și nota **do**²
- Sunetul și nota **si**

Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 3.1; 3.2

Sunetul și nota re

- Citește versurile și intonează sunetele pe scăriță.
- Răspunde la întrebări.
- Compară sunetele **do** și **re**.
Ce poți spune despre înălțimea fiecăruia?

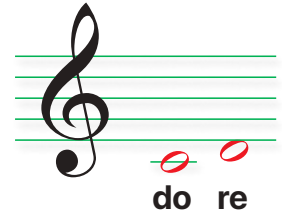

*Eu sunt **re** cu mândru glas,
După **do** sunt la un pas.
Mă găsești în **revedere**,
În cântare și în miere,
În iubire, mai ales,
Să mă cânti frumos și des.*

Reține

Sunetul **re** se cântă cu o treaptă mai sus decât **do**. Nota **re** se scrie sub portativ, lipită de prima linie a acestuia.

Învăță un cântec

Toco, toconițele

folclorul copiilor

To - co, to - co - ni - țe - le, Dă-mi, ma - mă, che - i - țe - le,
Să des - cui lă - di - țe - le, Să-mi iau pan - gli - cu - țe - le.

- Identifică notele învățate pe portativ și intonează-le.
- Intonează cântecul cu bătăi din palme pe sunetul **re**.

A plecat la școală Nițu

Muzica: Nelu Ionescu

A ple - cat la școa - lă Ni - țu Tot cân - tând și flu - ie - rând
Nu - mai chei și por - ta - ti - ve Nu - mai no - te

a - re-n gând. Re re re re mi do do do re re re re mi do do

Exersează

- Identifică notele învățate pe portativ și intonează-le. Desenează o scăriță asemănătoare celei de la începutul lecției. Așază pe scăriță notele: **sol, mi, la, re, do**.

Joc muzical

Sunetele mi, do, re

Se vor alege trei copii care să reprezinte sunetele din ultimul cântec. Începutul cântecului va fi interpretat de toată clasa, iar partea de prezentare a sunetelor va fi intonată de fiecare dintre acești copii.

Învățã un cântec

Hai la joc!*

(după auz)

Muzica: Florentina Chifu

Versuri populare

1. Hai la joc! Hai la joc! Ba - te pa - sul mai cu foc!
 2. Hai, săl - tați! Toți ca frați. Ho - ra ve - sel să ju - cați!

Tot pe loc! Tot pe loc! Să ră - sa - ră bu - su - ioc.
 Hai la joc, Tot pe loc! Din căl - câ - ie ie - se foc.

Exersează

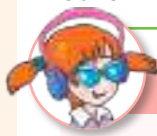
- Intonează cântecul cu acompaniamentul de pe varianta digitală.
- Identifică pe portative notele și intonează-le.
- Caută pe claviatură clapa care corespunde notei **re**. Cântă la pian nota **re**.
- Scrie, pe caiet, propoziții care să înceapă cu silaba **re**.
Exemplu: Relu repetă recordul realizat recent.

Mișcare pe muzică

Execută doi pași înainte și doi pași înapoi.

Amintește-ți pașii de horă învățați la pagina 40. Împărțiți-vă în două grupe. O grupă va intona hora, iar a doua grupă va dansa. Repetați cântecul și inversați sarcinile grupelor.

Audiază

- Ascultă *Dans zglobiu* din Codicele** Căianu și urmărește pe partitură notele **re**.

Dans zglobiu

(din Codicele Căianu)

Ion Căianu

Compozitori celebri

ION CĂIANU (1629–1687), născut în județul Cluj, a fost tipograf muzical, educator și culegător de folclor. A rămas în istoria muzicii românești prin Codicele care îi poartă numele, o colecție conținând 346 de piese: imnuri religioase, melodii și dansuri românești din Transilvania.

* Jocurile populare pot fi însoțite de chiuituri sau de fluieturi care marchează bucuria de a dansa.

** Codice: culegere de documente foarte vechi.

Jucării muzicale

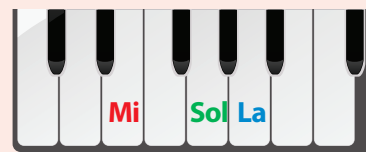
- Identifică jucăriile muzicale din imagini și scrie cum se folosesc.
- Care este diferența dintre acestea și instrumentele din orchestră?

Reține

Jucăriile muzicale sunt copii în miniatură ale instrumentelor din orchestră. Jucăriile sunt mai ușor de mânuit și de folosit de către copii. Ele vor face cântarea mai plăcută și învățarea sunetelor muzicale mai ușoară!

- Acompaniază-i pe colegii tăi cu jucăriile muzicale pe care le ai, în timp ce aceștia cântă melodia *Vrăbiuța* (pagina 27).

Folosește codul secret de mai jos pentru a descifra mesajul transmis de instrumente.

A	C	E	I	N	T	Ț	V	!

Confeționează instrumente

Ai nevoie de un pahar de plastic gol, boabe de orez, hârtie groasă, un elastic, hârtie creponată sau lucioasă. Urmărește indicațiile de mai jos.

1. Pune în pahar o mână de boabe de orez.
2. Decupează din hârtia groasă un cerc mai mare decât gura paharului. Acesta va fi capacul.
3. Prinde bine capacul cu elasticul de gura paharului, apoi lipește marginile rămase.

4. Îmbracă paharul în hârtie colorată și împodobește-l așa cum dorești. Vei obține un maracas original.

Joc muzical

Bagheta magică

Introduceți într-o cutie mai multe obiecte (lingură, sticlă, cutii goale de la medicamente, creioane etc). Pe rând, fiecare copil va fi magicianul și va scoate câte un obiect din cutie. După rostirea formulei magice *Abacadabra!* și atingerea cu bagheta a cutiei, copilul va transforma obiectul în jucărie muzicală.

De exemplu: poți lovi sticla cu un stilou în ritmul melodiei preferate. Sau o poți umple cu orez și o vei transforma în maracas.

Experimente cu sunete

Cântă la sticle cântecul *Melc, melc, codobelc* (pagina 25).

1. Ai nevoie de două sticle pe care să le umpli cu apă.

2. Ascultă sunetul **sol** redat de pianul virtual. UMLE o sticlă cu apă. Lovește cu o lingură sticla și adaugă sau scoate apă, atât cât este nevoie ca să redea sunetul **sol**.

3. Procedează asemănător pentru a obține sunetul **mi** cu a doua sticlă.

4. Lovește ușor cu o lingură sticlele, urmărind notele cântecului.

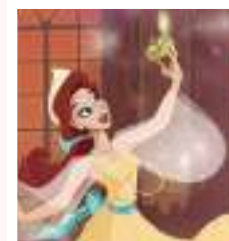
Descoperă

Când lingura atinge sticla se produce vibrația sunetului. Aceasta se transmite prin recipient și prin apa din interior. În sticla cu mai multă apă și mai puțin aer se produce un sunet mai înalt. Când există mai mult aer în sticlă și mai puțină apă, se creează un sunet mai gros.

Audiază

- Audiază scena *The Music Box* (*Cutia muzicală*), din filmul de desene animate *Anastasia*. Vei auzi o jucărie muzicală deosebit de frumoasă care redă un cântec de leagăn.
- Ascultă piesa și indică înălțimea sunetelor cu brațul.
- Reascultă piesa și acompaniază cu o jucărie muzicală care îți place.
- Scrie, pe caiet, titlul altor filme de desene animate care prezintă cutii sau alte jucării muzicale.

Reține

Orchestra este un ansamblu de instrumente muzicale, la care cântă un colectiv de instrumentiști. Toate jucăriile muzicale la care cântă colegii tăi formează o orchestră de jucării muzicale.

Cântă și nu te opri
Cu orchestra de jucării!

Învață un cântec

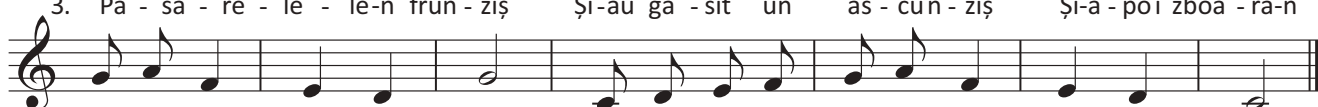
În pădure (după auz)

Jucăuș

1. În pă - du - re e frun - ziș,	În pă - du - re e de - siș.	Vân - tul lea - gă -
2. Ghi - o - ce - ii ves - ti - tori,	Vi - o - re - le - le su - rori	Pes - te tot le
3. Pă - să - re - le - le - n frun - ziș	Și - au gă - sit un as - cun - ziș	Și - a - poi zboa - ră - n

nă u - șor,	Ui - te - a - șa.	Frun - ze - le co - pa - ci - lor.	Ui - te - a - șa.
în - tâl - nim,	Ui - te - a - șa.	Și noi doar le mi - ro - sim.	Ui - te - a - șa.
ve - sel cânt,	Ui - te - a - șa.	Că - tre cer, că - tre pă - mânt.	Ui - te - a - șa.

Exersează

- Identifică notele **re** pe portativ și intonează-le.
- Marchează fiecare sunet **re** prin bătăi ușoare în bancă.
- Citește ritmic cântecul folosind silabele **to-o** pentru durate lungi, **ta** pentru durate medii și **ti** pentru durate scurte.

Joc muzical

Pantomimă

Un elev va ieși în fața clasei și va mima o acțiune prezentată în cântec. Ceilalți colegi vor recunoaște fragmentul mimat și îl vor intona.

Portofoliu

Împărțiți-vă în grupe, discutați temele de mai jos și notați concluziile pe o foaie A4. Fiecare grupă își prezintă ideile în fața colegilor.

Iubitorii pădurii

Discutați despre cum poate fi ocrotită pădurea pentru a păstra sănătatea planetei.

Ecologiștii

Discutați despre fenomenele care duc la dispariția pădurilor și propuneți căi prin care să le protejați.

Naturaliștii

Mergeți în pădure și înregistrați sunetele din natură. Prezentați-le colegilor la ora de Muzică și mișcare.

Acompaniază

- Cântă la xilofon cântecul *La pădure* folosind notele muzicale. Numerotează plăcuțele începând de la **do** cu 1, **re** cu 2, **mi** cu 3 etc.
5533553   4422553   1234564 325   1234564 321
- Folosește aceeași numerotație pentru clapele pianului, ale clavietei sau ale triolei și cântă cântecul.
- Folosește toba pentru a marca sunetele scurte, tamburina pentru a marca sunetele medii și trianțul pentru a marca sunetele lungi. Cântă pe rând folosind aceste instrumente.

Orchestra de jucării muzicale

- Formați grupe de elevi instrumentiști!

1. Grupa instrumentelor de percuție: xilofon, tobă, tamburină.
2. Grupa instrumentelor cu coarde: pian, clavieta.
3. Grupa instrumentelor de suflat: triola.
4. Grupa coriștilor.

- Cântați împreună cântecul *La pădure*. Respectați duratele sunetelor și sincronizați-vă de la început până la sfârșit.

Audiază

- Ascultă pe internet *Simfonia* jucăriilor*. Nu se știe cu siguranță cine este autorul acestei simfonii. Se presupune a fi Joseph Haydn sau Leopold Mozart, tatăl compozitorului Wolfgang Amadeus Mozart.
- Ascultă piesa și notează pe caiet, într-un tabel, informațiile observate în urma audiției.

Instrumente muzicale	Jucării muzicale	Impresii

Compozitori celebri

JOSEPH HAYDN (1732–1809) a fost un compozitor austriac, ca și Mozart. Opera sa cuprinde un număr impresionant de lucrări muzicale. A scris 104 simfonii, fiind considerat *tatăl simfoniilor*. A compus 83 de cvartete de coarde, un mare număr de concerte pentru diverse instrumente (vioară, pian, violoncel, trompetă, oboi, orgă etc.) și orchestră. Joseph Haydn este și autorul melodiei imnului național al Germaniei.

LEOPOLD MOZART (1719–1787) a fost un compozitor, dirijor, profesor și violonist german. Este cunoscut cel mai bine ca tatăl și profesorul lui Wolfgang Amadeus Mozart, dar și pentru manualul său de vioară.

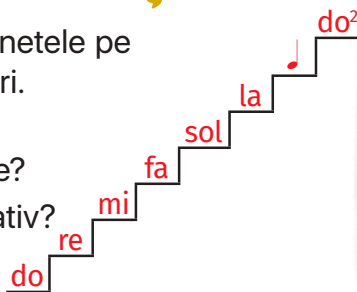

.....
simfonie: compoziție muzicală pentru orchestră care cuprinde trei sau patru părți

Sunetul și nota do²

- Citește versurile și intonează sunetele pe scară, apoi răspunde la întrebări.
- Cum se aude sunetul **do²** în comparație cu celelalte sunete?
- Unde crezi că va fi scris pe portativ?

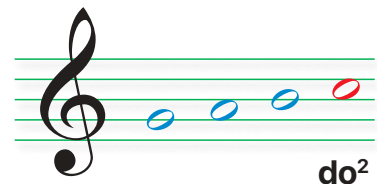

Sunt cel mai înalt pe scară,
Urcă notele, coboară
De la **do** de sus duios
Pân' la **do¹** de jos.

Reține

Sunetul **do²** se cântă mai sus decât **la**. Nota **do²** se scrie pe spațiul dintre a treia și a patra linie a portativului.

Învăță un cântec

Foaie verde busuioc*

(după auz)

Muzica: Ion D. Vicol

Vioi

1. Foa - ie ver - de bu - su - ioc, Tra, la, la, la, la. Toți flă - că - ii
2. Ci - ne ros - tul și-a-m- pli - nit, Tra, la, la, la, la. Joa - că și e

sar la joc. Tra, la, la, la, la. Tra, la, la, la, la, la, la,
mul - țu - mit. Tra, la, la, la, la. Tra, la, la, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la. Tra, la, la, la, la, la, la, Tra, la, la, la, la.

Exersează

- Identifică pe portativ notele din fragmentul colorat și intonează-le.
- Scrie un portativ cu nota **do²**.
- Folosește tamburina pe silabele Tra, la, la.
- Marchează fiecare sunet **do²** prin bătăi din palme.

Cântă la un instrument

Apasă clapele instrumentului respectând notele din manual și duratele lor.

Mișcare pe muzică

Jumătate de clasă va intona cântecul, în timp ce elevii rămași vor ieși în față pentru a executa pașii de horă învățați la pagina 40. Se repetă cântecul, schimbând sarcinile grupelor.

* în creația populară plantele și florile sunt des întâlnite

Învață un cântec

Ariciul

Repejor

din folclorul copiilor

Pur - ce - luș cu cu - ie mul - te,
Pur - ce - luș cu cu - ie mul - te, Vii pe jos toc-
mai din mun - te, hop! hop! hop!

Exersează

- Scrie în caiet, pe un portativ, notele **sol**, **mi**, **la**, **do**, **fa** și **do²**, după cum îți arată legenda:

- Intonează sunetele reprezentate de notele pe care le-ai scris la exercițiul de mai sus.

Lucrăm împreună

- Decupați cartonașe pe care să scrieți nota **do²** și celelalte note învățate. Formați grupe de câte șase elevi. Așezați în ordinea potrivită cartonașele cu notele învățate pentru a reconstitui melodia *Melcul supărat*, pagina 47.
- Procedați în mod asemănător pentru melodia *Ariciul*.

Audiază

- Audiază scena *Scales and Arpeggios* (Game și arpegii*) din filmul de desene animate *Pisicile aristocrate*. Cântă și tu împreună cu micuța Marie silabele care denumesc note muzicale (**do**, **mi**, **sol**, **do²**, **do²**, **sol**, **mi**, **do**).

Știi că...

Ariciul are corpul acoperit cu 5 000 până la 7 000 de țepi? Ariciul este imun la veninul de șarpe. Mulți fermieri își doresc un arici pe lângă casă, pentru a stârpi șerpii.

* arpegiu: înlănțuirea sunetelor **do¹**, **mi**, **sol**, **do²**

Sunetul și nota si

- Citește versurile și intonează după auz sunetele din versul al treilea. Răspunde la întrebări.
- Cum se aude sunetul **si** comparativ cu **do**?
- Cum se aude sunetul **si** în comparație cu nota **la**?
- Cum vom scrie nota **si** pe portativ?

Lângă **do** o să m-așez,
Lângă el **si** intonez.
Do, si, do, si, do, si, la
Toți copiii vor cânta.

Reține

Sunetul **si** se află între **la** și **do**². Nota **si** se scrie pe a treia linie a portativului.

Învățăm un cântec

La gărgăriță (după auz)

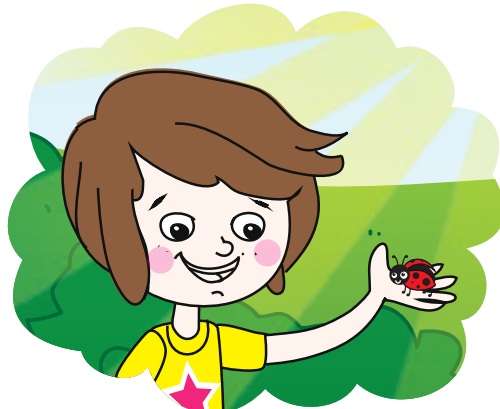

Potrivit

din folclorul copiilor

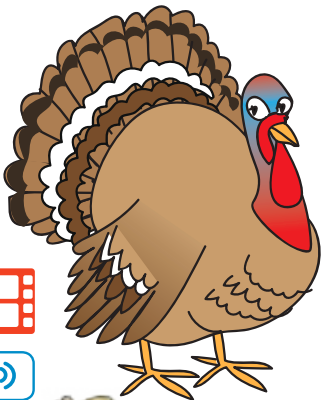
Găr-gă-ri-ță, ri - ță, A-vi - a - to - ri - ță,
Cu a-ri-pi u - șoa-re, Du-mă la plim - ba - re.

Măi curcane

(după auz)

din folclorul copiilor

Măi cur - ca - ne, n-ai măr - ge - le Ro - șii c-a - le me - le.
Măi cur - ca - ne, n-ai cer - cei Fru - moși ca ai mei.
Măi cur - ca - ne, mo - țul tău Nu-i ca mo - țul meu.

Exersează

- Scrie nota **si** pe portativ.
- Identifică notele pe portative și intonează-le.
- Intonează cântecele marcând ritmul cu tamburina.
- Marchează fiecare sunet **si** prin bătăi pe genunchi.
- Marchează cu tobița sunetele cu durată medie.

Exersează

- Scrie, pe un portativ în caiet, notele **sol**, **la**, **si** și **do²**, așa cum îți arată legenda.

 = sol = la = si = do²

- Intonează sunetele corespunzătoare notelor scrise la exercițiul anterior.
- Intonează cântecele *La gărgăriță* și *Măi curcane* și bate din palme pe fragmentele care se repetă identic.

Cântă la un instrument

Cântă la pian cântecul *La gărgăriță*, respectând notele și duratele acestora.

Joc muzical

Drumul broscuței

Ajută broscuța să ajungă pe mal, știind că trebuie să sară numai pe frunzele de nufăr pe care se găsesc note mai înalte decât nota **sol**.

Audiază

- Vizionează pe internet, din seria *Maestro Minnie*, desenul animat *Cântec de leagăn* de Johannes Brahms. Acompaniază cu triunghiul părțile lente.

Proiect

INSTRUMENTE ȘI JUCĂRII NEMURITOARE

Desenele animate au întotdeauna un fond muzical. De multe ori, piesele muzicale care însoțesc desenele animate aparțin unor compozitori celebri.

Împărțiți-vă în grupe de câte 4 elevi și alegeți-vă una dintre piesele de mai jos:

Nr. crt.	Desenul animat	Piesa	Compozitorul
1.	Disney's Fantasia	<i>Simfonia Pastorală</i>	Ludwig van Beethoven
2.	Maestro Minnie	<i>Zborul cărăbușului</i>	Nikolai Rimski Korsakov
3.	Tom și Jerry	<i>Marș turcesc</i>	Wolfgang Amadeus Mozart
4.	Disney's Fantasia	<i>Dansul Zânei Prună</i>	Piotr Ilici Ceaikovski

Audiați piesa aleasă și realizați în grup un poster în care să evidențiați următoarele aspecte:

- legătura dintre muzică și acțiunea desenului animat;
- atmosfera creată de muzica aleasă ca fond;
- legătura dintre muzică și instrumentele care o emit;
- comicul situațiilor în desenul animat ales.

Prezentați ideile voastre, însoțite de desene inspirate. Expuneți produsele lucrate în proiectul unității. Discutați despre realizarea proiectului, ajutându-vă și de următoarele întrebări:

- Ce ți-a plăcut să lucrezi cel mai mult?
- Ce a fost dificil de realizat?
- Ce ai fi putut să faci diferit?
- Ați realizat toate produsele planificate?
- Au participat toți elevii?
- Cum v-ați simțit lucrând la acest proiect?

Recapitulare

- Amintește-ți ce ai învățat în această unitate.

Învăț să înveți Metoda R.A.I.

Metoda R.A.I. (*Răspunde – Aruncă – Interoghează*) te va ajuta să-ți consolidezi cunoștințele despre instrumente cu ajutorul întrebărilor și răspunsurilor.

Cum procedezi?

Printr-un joc de aruncare a unei mingi, răspunzi la întrebările formulate de colegii tăi sau formulezi tu întrebări legate de instrumente și-ți provoci colegii să răspundă. Cel care prinde mingea răspunde și apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Elevul care nu cunoaște răspunsul aruncă mingea celui care a pus întrebarea, iar răspunsul îl va primi din partea acestuia.

Exemple de întrebări:

- Unde este așezată nota **si** pe portativ?
- Cine a compus *Simfonia jucăriilor*?
- Ce instrumente de percuție cunoști?
- Ce instrumente de suflat cunoști?

Exersează

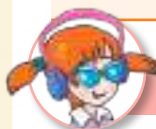

- Intonează cântecul *Foaie verde busuioc* marcând cu clopoțelul sunetul **do**² și cu maracasul, sunetul **re**.
- Intonează cântecul *Măi curcane*, marcând cu tamburina sunetul **si**.

Lucrăm împreună

Împărțiți-vă pe grupe și acompaniați cu orchestra de jucării muzicale. Formați grupa coriștilor și grupa instrumentiștilor. Un elev va fi dirijorul. Cântați împreună, având grijă să vă sincronizați.

Audiază

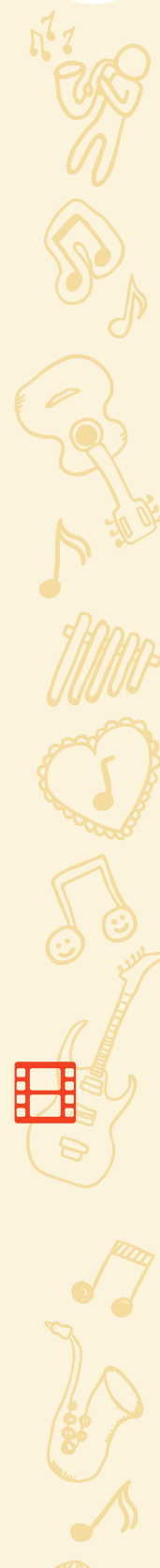
- Ascultă concertul *Primăvara*, de Antonio Vivaldi. Identifică, prin ridicarea brațelor, fragmentele care imită sunetele naturii. Acompaniază lucrarea muzicală folosind jucării muzicale, așa cum ai ascultat în *Simfonia jucăriilor*.

Joc muzical

Codul secret al notelor

Folosește codul secret, de mai jos, pentru a descifra mesajul transmis de notele muzicale. Creează și tu mesaje pentru colegi folosind același cod.

A	C	E	I	L	M	N	P	U	Z

Evaluare

1. Scrie cuvintele corespunzătoare definițiilor. Descoperă cuvântul aflat pe verticală.

1. Instrument de percuție folosit în orchestră și la paradă.
2. Cutiuță cu bobite sunătoare.
3. Instrument de suflat folosit de ciobani.
4. Jucărie muzicală cu plăci de lemn sau de metal, care sunt lovite.
5. Jucărie care se agită cu mâna și ne arată că a sosit pauza.
6. Un triunghi de metal, lovit cu o baghetă de metal.

1.	T	O	B	Ă					
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									

2. Stabilește valoarea de adevăr a enunțurilor scriind **A** (adevărat) sau **F** (fals) în dreptul enunțurilor.

- a) Nota **do**² se scrie sub portativ, pe o linie suplimentară.
- b) Sunetul **re** se intonează mai sus decât do și mai jos decât mi.
- c) Nota **si** se scrie pe a doua linie a portativului.
- d) Cântecul *La gărgăriță* este compus cu ajutorul sunetelor **si**, **la**, **sol**.
A (Adevărat)

3. Scrie pe caiet, pe un portativ, notele corespunzătoare sunetelor cântate de copii. Verifică scrierea corectă împreună cu colegul de bancă.

4. Acompaniază, cu o jucărie muzicală, un cântec intonat de colegi.

5. Intonează un cântec învățat în această unitate.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Scrie cele cinci cuvinte.	Scrie trei cuvinte.	Scrie două cuvinte.
2	Rezolvă corect sarcina.	Stabilește valoarea de adevăr a două enunțuri.	Stabilește valoarea de adevăr a unui enunț.
3	Scrie corect cele șase note.	Scrie corect patru note.	Scrie corect două note.
4	Rezolvă corect sarcina.	Rezolvă sarcina cu ajutorul unui coleg.	Rezolvă sarcina cu ezitări.
5	Rezolvă corect sarcina.	Rezolvă sarcina cu ajutorul colegilor.	Rezolvă sarcina cu ezitări.

Nu uita să completezi Fișa de observare a comportamentului (pagina 86) pentru această unitate de învățare.

Unitatea 6

Muzică și interpretare

*Noi cântăm încet sau tare,
Ținem la interpretare,
Cântăm și facem mișcare
Chiar și seara, la culcare.*

- Cum te simți mai bine: cântând ca solist sau în grup? De ce?
- De ce muzica este iubită de toți copiii?
- Cum îmbini muzica și mișcarea?

Conținuturi

- Nuanțe
- Mișcări sugerate de textul cântecului sau de ritm
- Cântarea cu acompaniament realizat de cadrul didactic sau de copii
- Mișcări libere

Competențe: 1.1; 1.3; 2.1; 3.1; 3.2

Nuanțe

Joc muzical

Ecoul

- Împărțiți-vă în două grupe. Prima grupă va cânta un fragment din cântecul *Toba* (pagina 57). A doua grupă va fi ecoul, adică va repeta ceea ce a cântat prima grupă. Apoi, se vor inversa rolurile grupelor.
- Notează pe caiet care a fost intensitatea cu care a cântat fiecare grupă.

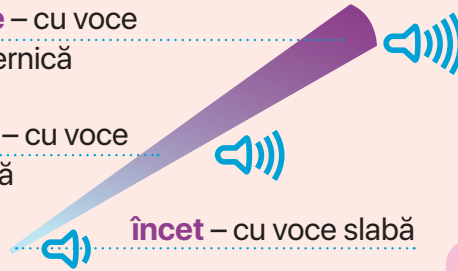
Reține

Intensitatea este calitatea unui sunet de a fi emis mai tare sau mai încet. Intensitatea este redată în muzică prin nuanțe. Acestea sunt strâns legate de conținutul creației muzicale. Nuanțele sunt:

tare – cu voce puternică

mediu – cu voce potrivită

încet – cu voce slabă

Învăță un cântec

Aidi, nani, puiul mamei

(după auz)

Muntenia

Încet

Ai - di, na - ni, pu - iul ma - mii, Ai - da, na - na, na - na, na

Vi - no, ra - ță, de - l ia - n bra - ță. Și tu somn de mi - l a - dormi.

Audiază

Vizionează pe internet scena *Ride the Dragon* (*Călărește dragonul*) din filmul de desene animate *Shrek* și ascultă coloana sonoră. Desenează *Axa nuanțelor*, o axă asemănătoare axei numerelor de la matematică, pe care vor fi reprezentate momentele scenei. Colorează cu albastru segmentele axei care corespund momentelor din piesă cântate în nuanța *Încet*. Colorează cu galben segmentele corespunzătoare fragmentelor cântate cu intensitate *Medie* și cu roșu segmentele cântate *Tare*.

Discuția dintre Shrek și Donkey

Apariția dragonului

Zborul

Sosirea la castel

Învăț un cântec

Versuri: Nina Cassian

Ursuleții cusurgii*

Muzica: Sergiu Sarchizov

Tare *Mediu*

Ur - su - leț și Ur - su - li - ca ur - lă toa - tă zi - u - li - ca; mai ni - mi - ca nu le pla - ce:

Tare *Mediu* *rit.*

bra - dul i - a - n - țe - pat cu a - ce, mie - re n - au gă - sit și pa - ce. Mu - re da. — Dar ce - a - re - a fa - ce?

Tare

Ur - su - leț și Ur - su - li - ca ur - lă toa - tă zi - u - li - ca;

Mediu *rit.*

Foar - te cu - sur - gii sun - teți, dra - gii noș - tri ur - su - leți!

Exersează

- Intonează cântecul folosind termenii de nuanță potriviți.
- Identifică notele corespunzătoare silabelor colorate de sub portative și intonează-le.
- **Joc de mimă:** Mimează activitățile pe care le fac ursuleții, redând expresia feței lor. Colegii vor recunoaște fragmentul mimat și îl vor intona. Alege, din lista de mai jos, stările emoționale potrivite expresiei ursuleților:
  - mirare, nemulțumire, răsfăț, supărare, nepăsare.
- Amintește-ți cântecele *Foaie verde busuioc* (pagina 68) și *La gărgăriță* (pagina 70) și interpretează-le cu nuanțele potrivite.

Auziază

Ascultă Simfonia *Surpriza*, de Joseph Haydn, și observă nuanțele folosite.

Acompaniază cu pocnet din degete pe nuanța *Încet*, cu bătăi ușoare pe bancă pe nuanța *Mediu* și cu bătăi din palme pe nuanța *Tare*.

Știi că...

Rezervația din Zărnești este cel mai mare sanctuar (refugiu) de urși bruni din lume? Adăpostul găzduiește peste 100 de urși salvați din situații grele. Teritoriul acestuia cuprinde 69 de hectare de păduri de conifere și este situat în județul Brașov.

* *cusurgiu*: persoană care caută cusururi, defecte în toate.

Mișcări sugerate de textul cântecului sau de ritm

Între muzică și mișcare există o legătură strânsă. Muzica transmite emoții și trăiri artistice. Mișcarea te ajută să exprimi, cu ajutorul corpului tău, mesajele muzicii și sentimentele trezite de aceasta.

Învățăm un cântec

Planeta albastră

(după auz)

Versurile și muzica: Florentina Chifu

Repejor ▲ - sunete vorbite

Vum! vum! vum! Ur-căm în ra-che-tă, Tra la la la la E-chi-pa-i com-
ple-tă. Tra la la la la Trei, doi, u-nu, ze-ro
Zbu-răm cu a-vânt că-tre Pă-răm cu a-vânt că-tre Pă-
mânt Zbu-ne-ta al-bas-tră E-ca-sa noas-tră E-gră-di-nă-n-flo-ri-toa-
mânt Pla-re Pla-Mân-gă-ia-tă de Soa-re.

Exersează

- Intonează cântecul însoțit de varianta sa instrumentală.
- Intonează cântecul marcând ritmul cu tobița.

Mișcare pe muzică

- Intonează cântecul executând mișcările sugerate de text (urcăm, zburăm). Reia cântecul și execută mișcări de ridicare ritmică pe vârfuri sau mișcări libere.

Creațiile mele

- Execută și alte mișcări sugerate de ritmul cântecului.

Știi că...

Numele planetei noastre, Terra, provine din limba latină, *terra* însemnând pământ, sol?

Învață un cântec

Moldova

Țărăneasca

Vioi *Tare*

Frun - ză ver - de iar - bă crea - ță,   șa, rai, ram, dai   ram dai da - ra   ra —
 Hai - deți toți la   Ță - ră - neas - că   șa, rai, ram, dai

6 *Mediu* *Tare*

Ui - te - a - șa, măi   bă - ie - țe - le,   bă - tu - ceș - te - o   la po - de - le,   măi.
 Cu ciu - bo - te   găl - be - ne - le,   măi   bă - di - ță,

Exersează

- Intonează cântecul și marchează cu tobița sunetele intonate în nuanța Tare din cântec.

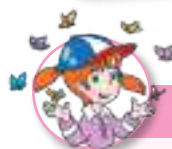

Mișcare pe muzică

- Intonează cântecul și execută mișcări sugerate de ritmul cântecului.
- Execută pașii de horă astfel:
  - doi pași înainte;
  - doi pași înapoi;
  - doi pași laterali spre dreapta;
  - doi pași laterali spre stânga.
- Citește informațiile de la rubrica **Știi că...** și execută pașii de dans ai acestui joc.
- Realizează combinațiile de pași menționate la această rubrică, așa cum dorești. Nu uita să adaugi bătăi din picior.

Știi că...

Țărăneasca este un joc de grup, jucat de bărbați și de femei. Dansul se execută cu pași mărunți, presărați cu bătăi din picior, îmbinați cu deplasări spre stânga și spre dreapta, înainte și înapoi. Dansul se joacă în Moldova, într-o mișcare vioaie.

Creațiile mele

Creează exerciții de percuție corporală potrivite cântecului Țărăneasca.

Cântarea cu acompaniament realizat de cadrul didactic sau de copii

Învăță un cântec

S.O.S. Natura! (după auz)

Versuri: Florentina Chifu

Muzica: Petre Ștefănescu

Vioi

S. O. S. Na - tu - ra strigă-aș-teap-tă Sus la mun-te, deal sau_șes Pu-ne fap-tă lân-gă
fap-tă-a-des ca s-a-lini gla-sul ei S. O. S. 1. Fa - gul de la bloc, să-ra - cul, Frun-ze - le își pier
Sfârșit
2. Da - că ploa-ia fă - ră vi - nă As-tăzi ne-a-ui-tat
3. Oa-meni la-comi cu se-cu - rea Co-drii au tă-iat

- de_ S. O. S. stri - gă co - pa - cul, L-am stro - pit și-i ver - de_ S. O.
S. O. S. și în gră-di - nă Flo - ri - le-am u - dat_ S. O.
S. O. S. chea - mă pă - du - rea Și-ar - bori am plan - tat_

Exersează

Intonează cântecul:

- marcând refrenul cu pocnete din degete.
- acompaniat de cadrul didactic la un instrument.
- marcând cu triunghiul literele S.O.S.

Mișcare pe muzică

- Intonează cântecul și mimează acțiunile desfășurate de copiii din cântec (udatul florilor, plantarea copacilor etc.)

Acompaniază

- Acompaniază la trianțlu, tobă sau tamburină în timp ce colegii intonează cântecul.
- Intonează cântecul prin alternanță între tine și instrumentul mînuit de cadrul didactic.

Știi că...

De la începutul civilizației umane, numărul copacilor de pe planetă s-a redus aproape la jumătate? Activitățile oamenilor conduc la pierderi de aproximativ 15 miliarde de copaci, în fiecare an.

Audiază

Mișcări libere

- Vizionează pe internet desenul animat *Disney Fantasia 1940*, ce redă partea a doua a *Simfoniei a VI-a* de Ludwig van Beethoven. Urmărește în timpul vizionării aspectele descrise în tabelul de mai jos. Reascultă piesa și completează tabelul.

Firul poveștii	Personaje	Legătura dintre muzică și animație	Instrumente	Mișcare	Nuanțe

Compozitori celebri

LUDWIG VAN BEETHOVEN a fost un compozitor german, născut în orașul Bonn. A compus lucrări impresionante, pentru care a fost numit titanul din Bonn. A prezentat frumusețea naturii în *Simfonia a VI-a*, numită *Pastorală**. Această simfonie cuprinde cinci părți. Partea a doua a simfoniei, denumită *Scenă la pârâu*, se desfășoară într-o mișcare lentă. Viorile intonează o melodie caldă, pe un acompaniament ușor, ce sugerează curgerea liniștită a apei.

Joc muzical

Eșarfele

a. Adu la școală o eșarfă. Ascultă negativul unui cântec preferat. Mișcă-te liber pe muzică, în ritmul cântecului, folosind și eșarfa. Execută diferite mișcări libere ținând eșarfa de un capăt sau de ambele capete, astfel:

- ✓ aruncare-prindere a eșarfei în ritmul melodiei;
- ✓ învârtire cu eșarfa;
- ✓ legănare cu eșarfa sau a eșarfei;

b. Hotărâți împreună cu alți colegi ce mișcări veți face pe sunetele înalte sau pe sunetele joase, pe mersul melodiei urcător sau coborâtor, apoi ascultați din nou melodia și executați mișcările stabilite.

Audiază

- Ascultă piesa *Friend Like Me (Un prieten ca mine)*, din filmul de desene animate *Aladdin*. Execută mișcările care îți vin prima oară în minte. Mișcă-te liber pe muzică.

* *Pastorală*: care zugrăvește viața de la țară

Proiect

O POVESTE MUZICALĂ DIN BENZI DESENATE

Lucrăm împreună

Împărțiți-vă în grupe de câte 6 elevi.

Imaginați-vă că sunteți angajați la o revistă de benzi desenate și aveți de realizat o poveste ilustrată cu un personaj la alegere. Acest personaj iubește muzica și dansul.

Folosiți și următoarele cuvinte:

nuanțe, echipă, durate, mișcări, înălțime.

Etapile creației sunt următoarele:

1. Realizați o schemă a poveștii. Puteți folosi o axă a timpului pe care să marcați momentele întâmplării.
2. Scrieți dialogurile, menționând cărui personaj îi aparțin replicile. Folosiți cuvintele date în contextul potrivit.
3. Împărțiți foaia A4 în numărul de casete potrivit dialogurilor create.
4. Realizați desenele și colorați-le.
5. Scrieți textele repartizate pentru fiecare casetă și cele din bulele de dialog.
6. Creați o melodie potrivită pentru fiecare replică.
7. Prezentați colegilor povestea voastră muzicală.

Țineți cont de criteriile cuprinse în tabelul de mai jos pentru a realiza produsul vostru.

Contribuția elevului	Gradul de cooperare	Produsul	Prezentarea produsului
Contribuția la discuțiile de grup	Lansarea de idei relevante	Produsul este potrivit cerințelor.	Prezentarea pe scurt a proiectului
Îndeplinirea sarcinilor	Încurajarea celorlalți membri	Produsul este sugestiv.	Argumentare clară
Autoevaluarea modului de lucru	Argumentarea propriei idei	Produsul arată deosebit.	Formularea unor concluzii

Recapitulare

Joc muzical

Ecoul

Împărțiți-vă în trei grupe și intonați cântecul *În pădure* (pagina 66), astfel:

- grupa 1 va cânta un vers din cântec;
- grupa 2 va fi ecoul grupei 1;
- grupa 3 va fi ecoul grupei 2.

Stabiliți termenii de nuanță potriviți fiecărei grupe.

Cântați pe grupe, așa cum ați stabilit.

Știi că...

Cel mai lung ecou din lume se aude în Scoția, într-o rețea de tune-luri ce servea ca depo-zit de combustibil din timpul celui de-al Doi-lea Război Mondial*? Sunetele ecoului pot fi auzite timp de aproape 2 minute.

Învață un cântec

Ecoul

(după auz) **

1. { Ieri am fost în - tr-o pă - du - re Și-am cân - tat vo - ios me-reu, Și-am cân - tat vo -
Dar un glas din de - păr - ta - re Mi-a răs-puns la cân - tul meu, Mi-a răs-puns la
2. { În pă - du - rea în - ver - zi - tă Eu am răs, am răs me-reu, Eu am răs, am
Dar un glas din de - păr - ta - re Mi-a răs-puns la râ - sul meu, Mi-a răs-puns la

ios me-reu, La, la.
cân-tul meu.
răs me-reu.
râ - sul meu.

Cvintetul

Muzica

Prietenoasă, liniștită

Încântă, vindecă, vibrează,

Emoție, bucurie dăruiește lumii

Armonie.

Cum să scrii un cvintet

Scrie un cvintet despre muzică, folosind informațiile de mai jos. Cvintetul este o poezie cu cinci versuri, care nu trebuie să aibă rimă.

Primul vers este un cuvânt-cheie, de obicei substantiv, referitor la subiect.

Al doilea vers este format din două adjective care descriu substantivul din primul vers.

Al treilea vers este alcătuit din trei verbe care exprimă câte o acțiune referitoare la subiect.

Al patrulea vers conține patru cuvinte care exprimă sentimentele față de subiect.

Al cincilea vers este un cuvânt care exprimă esența subiectului.

Exersează

- Intonează cântecul *Ecoul*, respectând termenii de nuanță scriși deasupra portativului.
- Apoi, intonați în grup cântecul. Desemnați un solist care va interpreta ecoul.

* Al Doilea Război Mondial: război care a cuprins întreaga lume, desfășurat între anii 1939–1945

Evaluare

1. Asociază fiecare enunț de pe prima coloană cu continuarea de pe a doua coloană.

A. Intensitatea unui sunet este	trebuie să cânti rar.
B. Termenii prin care se indică nuanțele sunt	forța cu care se cântă acesta.
C. Termenul de nuanță <i>Încet</i> îți arată că	trebuie să cânti cu forță.
D. Termenul de nuanță <i>Tare</i> îți arată că	trebuie să cânti abia auzit.
- Încet, Tare, Potrivit.*

2. Scrie cuvintele corespunzătoare definițiilor. Descoperă cuvântul aflat pe verticală.

- Instrument de percuție umplut cu pietricele sau nisip.
- Cântat cu intensitate scăzută, abia auzit.
- Calitatea unui sunet de a fi cântat mai tare sau mai încet.
- Instrumentul care ne anunță pauza la școală.
- Cântat cu forță mare.
- Cântat nici tare, nici încet.
- Intensitatea este redată prin...

1.	M	A	R	A	C	A	S
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							

3. Scrie pe caiet ce nuanțe se potrivesc fragmentelor muzicale care au următoarele versuri:

A. Foaie verde de cicoare, Hai să tragem hora mare.	B. Mă prezint eu prima: Bum, bum, bum, bum, bum!	C. Vino, rață, de-l ia-n brață Și tu, somn, de mi-l adormi.

4. Acompaniază-ți la un instrument colegii care intonează cântecul *Ecol*.

5. Intonează un cântec învățat în această unitate și execută mișcări potrivite cu ritmul sau cu textul acestuia.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Unește corect cele trei enunțuri.	Unește două enunțuri.	Unește corect un enunț.
2	Scrie corect șase cuvinte.	Scrie corect patru cuvinte.	Scrie corect două cuvinte.
3	Scrie corect termenii de nuanță potriviți celor trei imagini.	Scrie termenii de nuanță potriviți pentru două imagini.	Scrie un termen de nuanță potrivit unei imagini.
4	Acompaniază colegii cu un instrument.	Acompaniază colegii cu mici ezitări.	Acompaniază cu sprijin din partea colegilor.
5	Intonează cântecul și execută mișcări potrivite.	Intonează cântecul cu mici ezitări și execută mișcări potrivite.	Intonează cântecul cu sprijin din partea colegilor și execută mișcări potrivite.

Amintește-ți ce ai învățat anul acesta la orele de **Muzică și mișcare**.

Recapitulare finală

Sunetele și notele muzicale

Învăță un cântec

Do, re, mi
(după auz)

Muzica: Richard Rodgers

Vesel

Do, o doam-nă mai voi-ni- că, Re, un re- ge mus- tă- cios, Mi, o mi- că
tur- tu- ri- că, Fa, un fal- nic chi-pa- ros, Sol, un sol- dă- țel ves- tit,
La, un lac ne- țăr- mu- rit, Si, si- la- ba de sfâr- șit Și la
do iar am ve- nit, _____ nit, do, re, mi,
fa, sol, la, si, do, _____ do, si, la, sol, fa, mi, re, do _____

Lucrăm împreună

1. Împărțiți-vă în opt grupe corespunzătoare notelor muzicale și intonați cântecul în ștafetă.
2. Găsiți propriile voastre cuvinte care să desemneze notele muzicale învățate. Scrieți-le în caiete.

Lucrăm împreună

Orchestra de jucării muzicale

Împărțiți-vă în 5 grupe, astfel:

Prima grupă – opt soliști care să cânte, pe rând, câte un sunet dintre cele opt prezente în cântec.

A doua grupă – elevii care cântă la xilofon.

A treia grupă – elevii care cântă la triolă.

A patra grupă – elevii care cântă la orgă.

A cincea grupă – elevii care cântă la instrumente de percuție confecționate în clasă ori cumpărate.

Acompaniați fiecare solist cu orchestra de jucării muzicale.

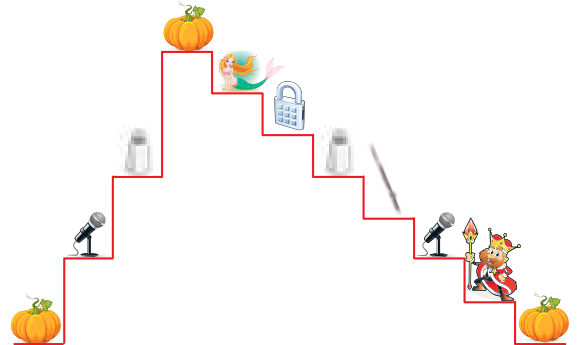

Audiază

- Ascultă cântecul *Do, re, mi* în interpretarea actriței Julie Andrews și a copiilor din filmul muzical *Sunetul muzicii*.
- Indică mersul melodiei cu ajutorul brațelor. Învăță fragmentul audiat pentru serbarea de sfârșit de an școlar.

Joc sunetelor muzicale

Rostește, în ordine, cuvintele desemnate de imaginile de mai jos. Prima silabă a fiecăruia conține câte o notă muzicală. Scrie-le pe toate pe un portativ, respectând ordinea dată. Intonează melodia obținută.

Fișa de observare a comportamentului

Gândește-te la activitatea ta de pe parcursul unității de învățare. Citește cu atenție fiecare comportament și bifează răspunsul care ți se potrivește cel mai bine. După completare, verifică împreună cu profesorul tău dacă ai apreciat corect.

Comportamentul	Niciodată	Uneori	Deseori	Întotdeauna
Am dovedit interes în învățare				
Am urmat instrucțiunile				
Am lucrat individual				
Am cerut ajutor când am avut nevoie				
Când am greșit, am vrut să aflu cum pot să corectez				
Am participat activ la activități				
Am dus activitățile până la capăt				
Mi-am spus părerea				
Am cooperat cu ceilalți în activitățile de grup				

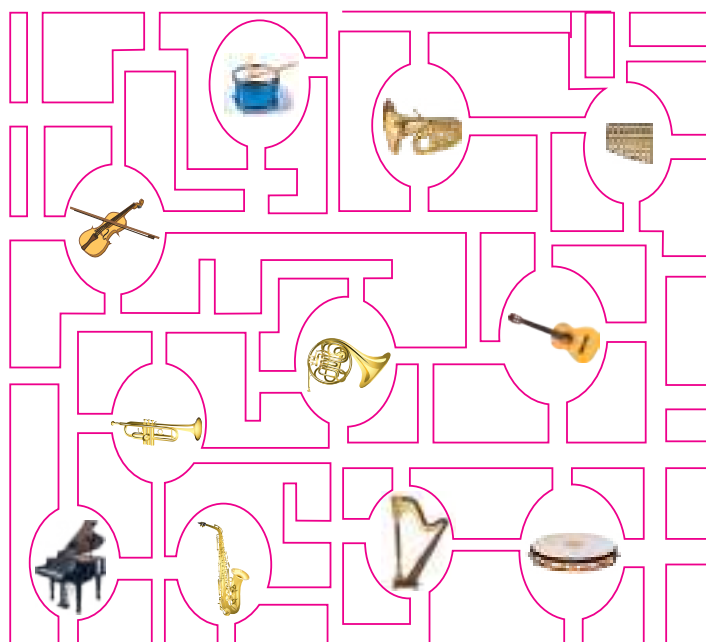

Ne jucăm și învățăm

- Găsește drumul fetei spre sala de spectacole, știind că trebuie să treacă prin spațiile în care se găsesc instrumente de suflat.

- Scrie în caiet numele instrumentelor de suflat întâlnite de fetiță.

Proiect

ZIUA MEDIULUI

Împărțiți-vă în grupe de câte 6–8 elevi și organizați o expoziție de desene și fotografii prin care să sărbătoriți *Ziua Mediului* (5 iunie). Fiecare grupă își va alege domeniul preferat. Invitați colegi, profesori, părinți, reprezentanți ai consiliului local pentru a lua parte la eveniment.

ECOLOGISȚII

Realizați un poster în care să prezentați un set de reguli pentru prevenirea poluării sonore și a poluării în general.

NATURALIȘTII

Înregistrați sunetele naturii (ciripit de păsărele, susurul apei) și alcătuiți un colaj de sunete pe care vă puteți relaxa.

MUZICIENII

Intonați cântecele despre natură și viețuitoare pe care le-ați învățat. Selectați fragmente muzicale din diferite piese, potrivite imaginilor pregătite de grupa Fotografilor.

FOTOGRAFII

Realizați o selecție de fotografii și videoclipuri care înfățișează locuri pitorești din lume.

Respectați următoarele criterii în realizarea proiectului:

Contribuția elevului	Gradul de cooperare	Produse	Prezentarea produselor
Oferirea de idei și soluții	Lansarea de idei relevante	Produsele arată deosebit	Prezentarea pe scurt a proiectului
Respectarea cerințelor și a timpului de lucru	Gradul de înțelegere a ideilor celorlalți	Produsele sunt realizate conform cerințelor	Utilizarea limbajului adecvat
Autoevaluarea modului de lucru	Argumentarea propriei idei		Prezentarea clară și convingătoare

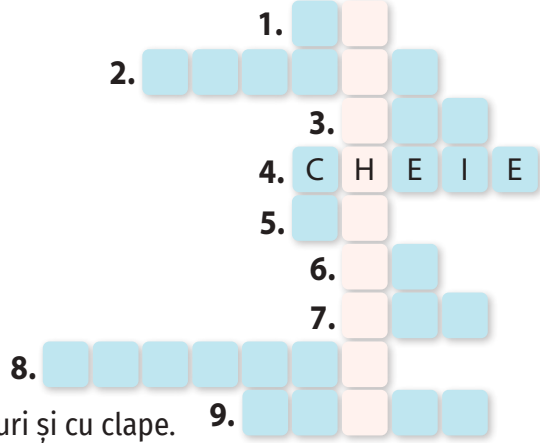

Evaluare

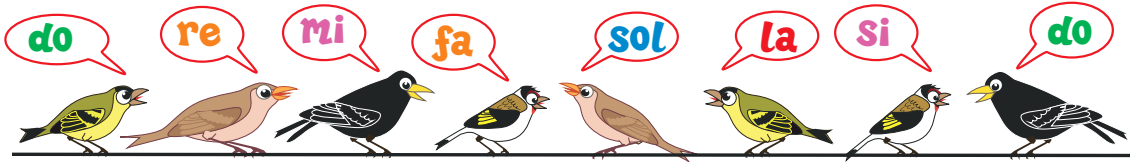
1. Stabilește valoarea de adevăr a enunțurilor, scriind **A** (adevărat) sau **F** (fals).
- Cântecul *Măi curcane* face parte din folclorul copiilor. (**A**)
  - Cântecul *Florile dalbe* este un colind.
  - Melodia cântecului *Vrăbiuța* este compusă din sunetele **mi**, **sol**, **la**.
  - Flautul este un instrument de percuție.

2. Scrie pe caiet cuvintele din jocul de mai jos și vei descoperi un cuvânt care denumește un ansamblu de instrumente sau jucării muzicale.

- Sunetul cel mai grav învățat;
- Instrument cu coarde, denumit regina instrumentelor;
- Grup de cântăreți care execută împreună o compoziție muzicală;
- Semn muzical care îți arată unde se află **sol**;
- Sunetul care urmează după **do**;
- Sunetul care urmează după **la**;
- Coriștii au nevoie de el, pentru a putea începe să cânte;
- Conducătorul orchestrei;
- Instrument muzical de suflat, prevăzut cu găuri și cu clape.

3. Scrie pe caiet, pe un portativ, notele ce reprezintă sunetele emise de păsărele. Verifică scrierea notelor, împreună cu colegul de bancă.

4. Redă, prin bătăi din palme, exercițiul ritmic reprezentat de liniile de mai jos.

5. Intonează un cântec învățat în acest an școlar la ora de Muzică și mișcare. Acompaniază-te cu instrumentul sau jucăria muzicală preferată.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Stabilește valoarea de adevăr a celor trei enunțuri.	Stabilește valoarea de adevăr a două enunțuri.	Stabilește valoarea de adevăr a unui enunț.
2	Scrie cele opt cuvinte.	Scrie cinci cuvinte.	Scrie trei cuvinte.
3	Scrie toate notele pe portativ.	Scrie șase note pe portativ.	Scrie trei note corect.
4	Execută corect exercițiul ritmic în întregime.	Execută corect zece durate din exercițiul ritmic.	Execută corect opt durate din exercițiul ritmic.
5	Intonează corect cântecul și acompaniază cu instrumentul preferat.	Intonează corect cântecul și acompaniază cu sprijin din partea colegilor.	Intonează corect melodia, fără acompaniament.

Manualul este prezentat
în variantă tipărită
și în variantă digitală.

Varianta digitală are un
conținut similar celei tipărite.
În plus, cuprinde o serie de
activități multimedia interactive
de învățare (exerciții interactive,
jocuri educaționale, animații,
filme, simulări).

Tradiție din 1989

 www.litera.ro

ISBN 978-606-33-7671-9

9 786063 376719

LITERA